

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

6 december 2004

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2005**

BELEIDSNOTA

**Binnenlands Bestuur
2004-2009**

BELEIDSNOTA

**Bestuurszaken
2004-2009**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken,
Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
uitgebracht door mevrouw Joke Schauvliege
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Norbert De Batselier.

Vaste leden :

de heer Jean Geraerts, mevrouw An Michiels, de heren Wim Van Dijk, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Johan Sauwens, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Jan Verfaillie;

de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Francis Vermeiren;

de heren Norbert De Batselier, Jacky Maes, Dany Vandenbossche.

Plaatsvervangers :

de heer Mathieu Boutsen, mevrouw Marie-Rose Morel, de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, mevrouw Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, Luc Van den Brande;

de heer Sven Gatz, mevrouw Vera Van der Borght, de heer Paul Wille;

de heren Patrick Janssens, Herman Lauwers, Marcel Logist.

Toegevoegde leden :

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Peumans;

de heer Christian Van Eyken.

*Zie:***15** (2004-2005)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 6: Amendementen

12 (2004-2005)

- Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2004-2005)

- Nr. 1-A: Algemene toelichting
- Nr. 1-B: Toelichting per programma

16 (2004-2005)

- Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

*Zie ook :***87** (2004-2005)

- Nr. 1: Beleidsnota

89 (2004-2005)

- Nr. 1: Beleidsnota

INHOUD

DEEL 1 : Binnenlandse Aangelegenheden	Blz. 4
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering	4
1. Toelichting over de beleidsnota Binnenlands Bestuur 2004-2009	4
2. Toelichting over de uitgavenbegroting (programma 53.1)	8
II. Algemene bespreking	9
III. Indicatieve stemming.....	22
DEEL 2 : Bestuurszaken.....	22
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme.....	22
1. Toelichting over de beleidsnota Bestuurszaken 2004-2009	22
2. Toelichting over de uitgavenbegroting 2005	26
II. Algemene bespreking	28
III. Indicatieve stemming.....	43

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie besprak op 23 en op 30 november 2004 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005. De bespreking had betrekking op de bevoegdheid Binnenlandse Aangelegenheden van de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, en op de bevoegdheid Bestuurszaken van de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme.

De uitgavenbegroting 2005 werd besproken in samenhang met de beleidsnota Binnenlands bestuur 2004-2009 (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-05, nr. 87/1*) en de beleidsnota Bestuurszaken 2004-2009 (*Parl. St. Vl. Parl. 2003-04, nr. 89/1*).

DEEL 1: BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

1. Toelichting over de beleidsnota Binnenlands Bestuur 2004-2009

1.1 Basisvisie voor het binnenlands bestuur

De minister verklaart dat het onderdeel over bestuurskrachtige lokale besturen in het regeerakkoord een van de meest uitgewerkte is. Vlamingen zijn ‘gemeentenaren’, wat aangeeft dat de mensen nauw bij hun lokaal bestuur betrokken zijn. De Vlaamse Regering gaat uit van een partnerschap tussen Vlaanderen en zijn lokale besturen, dit wil zeggen de gemeenten en de provincies. Die worden niet meer als ondergeschikte besturen beschouwd maar als volwaardige partners.

Als men het vertrouwen van de burger in de politiek wil herstellen, dan moet men zeker kijken naar het lokale niveau, namelijk de steden en gemeenten, en de OCMW's. Om mensen bewust te maken van het belang van het beleid voor de samenleving,

wordt het best gebruik gemaakt van lokale voorbeelden. De centrale regering in Brussel is immers ver weg. In de lokale entiteiten is alles veel concreter en zien mensen het veel sneller als er iets wordt gerealiseerd.

De Vlaamse Regering zal het lokale beleid proactief ondersteunen. De centrale administratie krijgt nogal eens het verwijt dat zij wel zegt wat niet mag, maar dat zij niet aangeeft hoe de lokale besturen dan wel een bepaald doel moeten bereiken. Het is de bedoeling dat in de toekomst de lokale besturen een spiegel wordt voorgehouden. Als er projecten zijn, dan moeten die tijdig bij de administratie Binnenlandse Aangelegenheden (ABA) worden aangemeld, zodat ABA dan kan aangeven wat er moet gebeuren om ze te realiseren.

Het beleid zal op zijn lokale effecten getoetst moeten worden. Opdrachten die vanuit Brussel worden gegeven aan steden, gemeenten en OCMW's moeten gecontroleerd worden op hun gevolgen op het vlak van het personeel, van de werkingskosten en van de investeringen.

1.2 Acht prioriteiten voor het Vlaamse beleid

De minister ziet acht prioriteiten voor het Vlaamse beleid. Het gaat om de lokale verkiezingen van 2006, een moderne regelgeving, gezonde financiën, de fiscaliteit als sturend instrument, het politiek en administratief management, de aandacht voor de kleinere entiteiten, overleg en samenspraak, en een coachende en ondersteunende administratie in Brussel.

Lokale verkiezingen 2006 als kantelmoment

De lokale verkiezingen van 2006 zijn de eerste die door Vlaanderen zelf worden georganiseerd. Op 1 juli 2005 moet iedereen weten welke de spelregels zullen zijn voor de verkiezingen en de daaropvolgende gemeentelijke en provinciale legislaturen.

Er zal een vormingsprogramma worden georganiseerd voor de nieuwe mandatarissen. De verkozen raadsleden en de leden van de schepencolleges moeten een goede vorming krijgen, bijvoorbeeld op juridisch vlak.

Moderne regelgeving

De minister verwijst in eerste instantie naar het in te dienen ontwerp van gemeentedecreet en het

ontwerp van provinciedecreet, die tegen juli 2005 moeten zijn goedgekeurd. Van belang zijn tevens de daaraan gekoppelde ontwerpen van gemeente- en van provinciekiesdecreet en het ontwerp houdende de bestuurlijke organisatie van de OCMW's.

De minister haalt de discussie aan over een afzonderlijke voorzitter van de gemeenteraad. Het gaat hier om een idee om de lokale democratie een extra dimensie te geven. Op dit moment heeft de burgemeester een dubbele opdracht. Hij is hoofd van het (uitvoerend) schepencollege maar ook voorzitter van het controlerend orgaan, met name de gemeenteraad. De vraag is of dat wel gezond is. Een tweede overweging is dat de gemeenteraad zijn rechten allicht meer kan uitputten als een verkozen raadslid als voorzitter van de gemeenteraad zou functioneren. Dat zou niet in het minst voordelig kunnen zijn voor de raadsleden van de meerderheid, want die zijn op dit moment eigenlijk beperkter in hun (controlerende) mogelijkheden dan de leden van de oppositie.

Het is de bedoeling om meer ruimte te geven aan het management, met name aan de secretaris of de directeur die met zijn managementteam, zijnde de dienst- en afdelingshoofden, de gemeente dagdagelijks leidt. Een aantal managementprincipes moet ook op het lokale niveau ingang vinden. Op heel wat plaatsen is dat overigens reeds het geval. De gemeenteraad moet instaan voor een degelijke controle.

De minister verklaart dat hij bijna dagelijks vragen krijgt over de verzelfstandiging van autonome gemeentebedrijven, die met het oog op uitvoerende taken worden opgericht. Dergelijke gemeentebedrijven kunnen functioneler, sneller en minder bureaucratisch werken. Ze kunnen korter op de bal spelen als er met investeerders wordt onderhandeld. Daarnaast moet echter wel de democratische controle door de gemeenteraad mogelijk blijven. Het kan niet de bedoeling zijn dat er een democratisch deficit ontstaat.

De beleidsintegratie van gemeente en OCMW leeft volgens de minister vooral in de kleinere entiteiten. Zo zou de OCMW-voorzitter ook het mandaat van schepen van sociale zaken kunnen opnemen. Vandaag bestaan de twee naast elkaar, waardoor er verschillende dynamieken kunnen ontstaan. Er zijn ook extra kosten aan verbonden omdat er dubbel gebruik is van personeel. Bovendien is het

voor het publiek niet altijd duidelijk waar het aanspreekpunt inzake het sociaal beleid zich situeert.

Op het ambtelijke niveau kan men zich de vraag stellen waarom een gemeentesecretaris in een kleinere gemeente niet tezelfdertijd OCMW-secretaris zou kunnen zijn. Hetzelfde geldt voor de ontvangers. Men kan overwegen om een aantal aspecten, zoals bijvoorbeeld de logistieke functies, de administratie, het personeelsbeleid, enzovoort, samen te organiseren. In de grotere entiteiten is er een personeelsverantwoordelijke bij het gemeentebestuur en één bij het OCMW. Er kan hier op overheadkosten bespaard worden zodat er meer financiële mogelijkheden ontstaan om te investeren in het inhoudelijk sociaal beleid.

De minister vindt het creëren van meer mogelijkheden voor maatwerk belangrijk. De vraag naar maatwerk heel sterk leeft bij de lokale beleidsverantwoordelijken. Momenteel zijn de verplichtingen van een kleine gemeente als Borgloon en van een grote stad als Antwerpen niet zo heel verschillend. Nochtans heeft de ene sterk verschillende behoeften dan de andere. Ter illustratie verwijst de minister naar het voorzitterschap van een OCMW. In een stad als Antwerpen gaat het om een dienst die duizenden mensen tewerkstelt en een enorme omzet heeft, maar toch is de leiding daar gestructureerd op dezelfde basis als in de kleine gemeenten. Die toestand vindt de minister niet gezond. In de grootsteden zou men bijvoorbeeld het vast bureau kunnen opwaarderen, zonder er evenwel een soort schepencollege van te maken. Het decreet bestuurlijke organisatie van het OCMW moet zo goed mogelijk afgestemd worden op het gemeentelijk niveau voor wat betreft de organisatie en de werking van de beleidsorganen, het financiële aspect en het personeel.

Gezonde financiën

Voor het Gemeentefonds (en het Stedenfonds) is voorzien in een groei van 3,5 percent per jaar. Het Gemeentefonds vertegenwoordigt nu 1,649 miljard euro, of omgerekend 68 miljard oude Belgische frank. Door de groeivoet van 3,5 percent komt daar op het einde van de regeerperiode 300 miljoen euro bij. Gezien de huidige budgettaire context, is dat een mooie prestatie voor 2005 en zeker voor 2006. Het feit dat de groeivoet vastligt op 3,5 percent, maakt het gemakkelijker, zowel voor Vlaanderen als voor de lokale entiteiten, om

adequaat een meerjarenbegroting op te maken. In het vroegere systeem hanteerde men een dubbele groeivoet en nogal onzekere parameters: enerzijds de groei van de inflatie en anderzijds de groei van het BNI. In vergelijking daarmee heeft een vast percentage belangrijke voordelen.

In het Provinciefonds zit nu 75 miljoen euro. In het regeerakkoord staat een gelijkschakeling van de groeivoet met die van het Gemeentefonds, maar die zal er gezien de budgettaire context ten vroegste in de tweede helft van de regeerperiode komen.

De minister kondigt een verbeterd onderzoek aan naar de lokale effecten van opdrachten aan de gemeenten. Als men de gemeenten als onderaannemers inschakelt in het Vlaamse beleid, moeten de daaraan verbonden kosten worden gecompenseerd.

Wat het compenseren van kosten betreft, is het maken van afspraken met de federale overheid echter een heikel punt. De minister doet in dat verband een oproep tot de steden, de gemeenten en de provincies, en hun belangenbehartigers, de VVSG en de VVP. Ondanks het feit dat Vlaanderen sedert de goedkeuring van de Lambermontakkoorden verantwoordelijk is voor de eigen interne bestuurlijke organisatie, worden nog heel wat beleidsaspecten door de federale overheid geregeld, bijvoorbeeld het OCMW, het leefloon, de veiligheid, de politie, de brandweer, de civiele bescherming, enzovoort. In Vlaanderen zal het belfortmodel worden gehanteerd: als er opdrachten worden gegeven, moet men ook zorgen voor een dekking van de kosten. Dat zou de federale overheid echter ook moeten doen en de gemeenten en hun belangenverdedigers zouden daar bij de federale overheid op moeten aandringen.

Met het oog op gezonde financiën wordt er automatisch gekeken naar de Vlaamse en de federale overheid, maar de gemeenten en steden hebben uiteraard zelf ook een eigen verantwoordelijkheid te dragen. Als de gemeenten opdrachten krijgen van de federale overheid moeten die zich niet automatisch tot de Vlaamse overheid wenden, want Vlaanderen kan onmogelijk de federale opdrachten compenseren.

Fiscaliteit als beleidsinstrument

Door middel van de fiscaliteit kan het beleid worden gestuurd. Er kunnen bijvoorbeeld stimulansen

mee worden gegeven. De Vlaamse Regering wil een fiscaal pact sluiten met de gemeenten en provincies.

Vanuit de bedrijfswereld wordt er nogal eens geklaagd over een te veel aan belastingen, die dan als ‘pestbelastingen’ worden beschouwd. Men vraagt daarom naar meer overleg en om te streven naar minder belastingen, en eventueel naar een uniforme bedrijfsbelasting. De minister meent dat men het gemeenschappelijk belang voor ogen moet houden voor het openbaar bestuur enerzijds en het bedrijf anderzijds. Dat gemeenschappelijk belang is de tewerkstelling. Als men mensen werk kan geven in de eigen gemeente, dan komt dat de gemeentekas ten goede door de opcentiemen op de personenbelasting en via de belastingen die de bedrijven betalen. Minder belastingen en lagere tarieven kunnen tot gevolg hebben dat het bedrijf zelf via een omweg meer bijdraagt aan de gemeentekas.

De minister vindt ook een differentiatie in de onroerende voorheffing heel belangrijk. De administratie Binnenlandse Aangelegenheden (ABA) is bezig om dit gegeven uit te werken. Men kan bijvoorbeeld aan de herwaardering van bepaalde centra in steden en gemeenten een impuls geven door de opcentiemen op de onroerende voorheffing te verlagen. Dat trekt immers investeerders en projectontwikkelaars aan. Men zou de gemeenten in dat verband een modelreglement kunnen aanreiken.

Een dergelijke werkwijze is niet alleen interessant voor de grote steden of de centrumsteden. Heel wat dorpskernen verkommeren en kunnen een impuls gebruiken om weer attractief te worden. Ook daarvoor kan die differentiatie van de onroerende voorheffing stimulerend werken. De minister ziet ABA daarbij als coach en ondersteuner. De administratie kan fungeren als een studiedienst die voor de Vlaamse steden en gemeenten modelreglementen uitwerkt. De gemeenten kunnen die dan toepassen, zonder dat ze een beroep moeten doen op dure advocatenkantoren of consultancybureaus.

Meer ruimte voor organisatorisch management

De minister vindt het belangrijk dat er gewerkt kan worden met flexibele personeelsinstrumenten. Hij merkt op dat de gemeenten net als andere overheden nogal strak georganiseerd zijn, bijvoorbeeld als het gaat om diplomavereisten bij aanwerving

of bevordering. Die benadering is ontstaan vanuit een gezonde bekommernis om eerlijkheid en objectiviteit, maar soms kan men zich daar toch vragen bij stellen. Het is een algemeen fenomeen in Vlaanderen dat bij de aanwerving veel belang wordt gehecht aan het behaalde diploma. Het is opvallend dat getuigschriften of certificaten behaald bij vormingscentra zoals Syntra of bij de VDAB niet echt in rekening worden gebracht om promotie te maken. Promoveren van niveau 2 naar niveau 1 is bijvoorbeeld niet mogelijk, want daarvoor moet men over schoolse diploma's beschikken. De minister vindt dat men van dat systeem gedeeltelijk moet afstappen, want het blokkeert mensen al op de leeftijd van 23 jaar, terwijl ze nog een carrière van 40 jaar voor de boeg hebben. In Nederland wordt veel meer belang gehecht aan wat achteraf nog wordt bijgestudeerd en welke bekwaamheden en technieken nog worden aangeleerd. Dat zou hier ook moeten kunnen.

De minister verwijst naar het feit dat er in de administraties veel mensen zitten met een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs, maar die wel een belangrijk aanspreekpunt vormen voor het andere personeel, die altijd beschikbaar zijn en een groot praktisch inzicht hebben. Door hun diploma echter blijven ze vastzitten op niveau 2. De minister stelt dat die mensen wellicht niet de knowhow of de expertise hebben om gemeentesecretaris te worden, maar ze zouden wel in het lager universitair kader kunnen terechtkomen. In het huidige systeem is dat echter heel moeilijk. Vandaar zou enige flexibiliteit in het personeelsbeleid wenselijk zijn. In de privé-sector wordt alleen gevraagd naar een diploma bij het sollicitatiegesprek, maar eenmaal aangeworven wordt vooral gekeken naar wat concreet wordt gepresteerd. De minister wil deze aangelegenheid aankaarten in het Comité C, waar werkgevers en werknemers van het openbaar ambt samen zitten.

De minister meent dat men maatwerk en differentiatie in het personeelsbeleid mogelijk moet maken. Steden en gemeenten moet men de mogelijkheid geven om een eigen – motiverend – personeelsbeleid te voeren. Hij verwijst naar een gesprek met een delegatie van het Antwerps schepencollege die zei een inspectie van financiën te willen oprichten. Men hoopte daar mensen voor aan te trekken die nu werken in de Vlaamse inspectie van financiën, maar men kon die mensen niet motiveren om naar

de stad te komen omdat het ambtenarenstatuut daar minder aantrekkelijk is dan het Vlaamse. De steden en gemeenten zouden vandaar de mogelijkheid moeten hebben om eigen accenten te leggen, dit weliswaar binnen een financieel haalbaar kader en binnen de eigen lokale verantwoordelijkheid. Als men ruimte geeft voor eigen accenten, moet men ook de verantwoordelijkheid dragen.

Met betrekking tot de discussie over een uniforme rechtspositieregeling voor het personeel, stelt de minister dat het statuut vandaag nog wordt beschouwd als de regel, en het contract als de uitzondering. In de praktijk is het echter ongeveer fifty-fifty, en dat leidt intern wel eens tot dubbelzinnige situaties. Mensen die hetzelfde werk doen, worden verschillend behandeld. Wie statutair aangeworven is, kan het hele organigram doorlopen, terwijl een contractueel personeelslid geblokkeerd is op zijn niveau. De ene heeft later een behoorlijk pensioen, terwijl de ander een pensioen heeft zoals in de privé-sector. Bij het statutair personeel moet men al heel zwaar in de fout zijn gegaan vooraleer men ontslagen kan worden, terwijl voor het contractueel personeel de ontslagregeling uit de privé-sector geldt.

De minister herinnert er aan dat het statuut destijds is gecreëerd om twee redenen. Men wilde het personeel beschermen tegen de wisselvalligheden van de politieke meerderheid, zodat mensen die benoemd werden door voorgangers van een andere politieke kleur, niet willekeurig aan de deur konden worden gezet. Men moet zich afvragen in hoeverre dat vandaag nog een rol speelt. Ten tweede was de statutaire benoeming ook een compensatie voor het feit dat de ambtenarenlonen een stuk lager waren dan die in de privé-sector. De compensatie had onder andere betrekking op een goed pensioen dat berekend wordt op de laatste vijf actieve jaren van de carrière. De ambtelijke top wordt nog steeds minder betaald dan in de privé-sector, maar voor het middenkader en het lager kader is de situatie nu beter dan in de privé-sector. Er is dus een forse inhaalbeweging gebeurd, waardoor dat argument achterhaald is.

Bestuurskracht kleinere gemeenten

Met het oog op een versterking van hun bestuurskracht, krijgen de kleine gemeenten sinds de herziening van het Gemeentefonds een beetje meer

middelen. De mogelijkheden van samenwerking tussen de besturen worden ook bevorderd. De minister heeft de indruk dat het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking nog niet zo bekend is. Sinds dat decreet is het perfect mogelijk geworden om samen te werken, zonder dat daar nog de vroegere loodzware structuren van de intercommunales voor nodig zijn.

Zo'n samenwerking is mogelijk voor bijvoorbeeld het gemeenschappelijk onderhoud van bermen en groen, waarbij de ene gemeente het personeel ter beschikking stelt, en de andere het materieel. Dankzij een dergelijke samenwerking kunnen kosten worden bespaard. Er is ook samenwerking mogelijk tussen gemeente en OCMW. Ook dat werkt kostenbesparend, zodat er geld vrijkomt voor andere doelen, of om de belastingen te verlagen.

Overleg en samenspraak

De minister verklaart dat hij momenteel een ronde doet van de Vlaamse provincies. Die begon op 8 november in Oost-Vlaanderen. Op 6 december gaat hij naar Antwerpen, 16 december naar Hasselt, 20 december naar Brugge en 21 december naar Leuven. De minister zal daar van gedachten wisselen met de mensen die lokaal actief zijn, met name de burgemeesters, de voorzitters van de OCMW's en de leidinggevende ambtenaren, namelijk de gemeente- en stadssecretarissen en de OCMW-secretarissen. De OCMW's appreciëren het ten zeerste dat ze hierbij betrokken worden. Daarnaast worden er goede contacten onderhouden met de VVSG en de VVP, waar veel expertise en knowhow aanwezig is.

Coachende en ondersteunende administratie

De minister ziet ABA als een coachende en ondersteunende administratie ten aanzien van de lokale besturen. Hij wil ABA laten uitgroeien tot een studie- en kenniscentrum voor het lokale niveau voor wat het beleidsdomein Binnenlands Bestuur betreft, en dus bijvoorbeeld niet voor het lokaal cultuurbeleid, want dat is voor een andere administratie. Iedere administratie zou de reflex moeten hebben de lokale entiteiten als partners te beschouwen.

ABA zal ook in de toekomst blijven informeren en communiceren. De minister verwijst naar de tweejaarlijkse publicatie van de financiën van de gemeenten en naar de vaak geconsulteerde webstek.

Ten slotte wordt gekozen voor een klachtentoezicht. Bij de behandeling van klachten zal het principe gelden dat gelijke toestanden een gelijke behandeling verdienen.

2. Toelichting over de uitgavenbegroting 2005 (programma 53.1)

Het programma 53.1 bevat een totaal bedrag van 1.736.246.000 euro aan beleidskredieten. Het bestaat uit 5 belangrijke uitgavenpakketten:

- Lokale financiën: dotaties aan de fondsen;
- Uitgaven in verband met de gemeente- en provincieraadsverkiezingen;
- Vorming mandatarissen en ambtenaren lokale besturen en provincies;
- Subsidiëring specifieke investeringen;
- Werkingskosten, ondersteuning administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

Met deze middelen draagt de Vlaamse overheid bij tot het bestuurlijk functioneren van de gemeenten, OCMW's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en provincies.

Lokale financiën

Het belangrijkste krediet is het Vlaams Gemeentefonds met 1.649.046.000 euro (basisallocatie 43.06). Het Gemeentefonds groeit daarmee in 2005 met 55.765.000 euro of 3,5% tegenover vorig jaar. Deze groei blijft ook de volgende jaren behouden. Als men de evolutie van het Gemeentefonds bekijkt, zien men dat het begin de jaren negentig ging over 800 miljoen euro, terwijl het nu gaat om meer dan 1,6 miljard euro. Men moet er hierbij wel rekening mee houden dat enkele jaren geleden het waarborgdeel van het SIF en het Investeringsfonds aan het Gemeentefonds werden toegevoegd.

Het Provinciefonds (basisallocatie 43.09) bedraagt in 2005 75.898.000 euro. Dat is een aangroei met 1,10%.

Verkiezingen

De begroting 2005 bevat voor het eerst een krediet van 4,5 miljoen euro voor de opstart van de organisatie van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2006. Het saldo van dit krediet wordt op het einde van het jaar overgedragen naar de begroting 2006, om aangevuld te worden met nieuwe middelen voor deze verkiezingen.

Vorming mandatarissen en ambtenaren lokale besturen en provincies

Een derde uitgavenpakket is bestemd voor de ondersteuning van vormingsinitiatieven voor mandatarissen en ambtenaren. De kredieten worden ingezet via het Vormingscentrum voor lokale besturen dat functioneert binnen de administratie Binnenlandse Aangelegenheden.

Het Vormingscentrum voor lokale besturen heeft een driedubbele doelstelling:

- de vormingsinitiatieven voor de lokale besturen, waaraan de administratie Binnenlandse Aangelegenheden financiële ondersteuning biedt, samenbrengen in het centrum;
- de kwaliteit van het vormingsaanbod bewaken en dit in overleg met de doelgroep;
- kwaliteitsvolle vormingsinitiatieven ondersteunen en promoten bij de doelgroep.

In de begroting worden hiervoor twee kredieten voorzien:

- subsidies voor managementopleidingen voor mandatarissen en topambtenaren (basisallocatie 33.02): 384.000 euro;
- subsidies voor ambtenarenvorming via de provinciale bestuursscholen en vormingsinstellingen (basisallocatie 43.03): 372.000 euro.

Subsidiëring specifieke investeringen

5.065.000 euro is bestemd voor de subsidiëring van specifieke investeringen voor:

- het bouwen van openbare crematoria, eerste investering (basisallocatie 51.03): 1.034.000 euro;
- werken aan het niet-beschermd patrimonium van de erkende erediensten (basisallocatie 63.02): 3.700.000 euro;
- werken aan ontmoetingscentra voor verenigingen van vrijzinnigen (basisallocatie 63.09): 331.000 euro.

Werking, ondersteuning en communicatie administratie Binnenlandse Aangelegenheden

De begroting van het programma 53.1 bevat tot slot een aantal kredieten die verband houden met de werking van de administratie, onder andere werkingsuitgaven, publicaties, organisatie van stu-

diedagen, juridische ondersteuning bij procedures, studieopdrachten en de ondersteuning van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur:

- werkingskosten administratie met inbegrip van buitenlandse contacten (basisallocatie 12.01): 331.000 euro;
- uitgaven voor communicatie, sensibilisering en communicatie met de lokale besturen en provincies (basisallocatie 12.03): 83.000 euro;
- studiekosten (basisallocatie 12.20): 268.000 euro;
- aankoop dossieropvolgingssysteem administratie (basisallocaties 12.39 en 74.01): 20.000 en 130.000 euro;
- subsidies participaties initiatieven binnenlands bestuur (basisallocatie 33.01): 74.000 euro;
- subsidie aan het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (basisallocatie 33.50): 75.000 euro.

II. Algemene bespreking

Lokale verkiezingen

Mevrouw *Joke Schauvliege* informeert naar de eventuele plannen van de minister met betrekking tot de pariteit bij de samenstelling van de verkiezingslijsten en van de schepencolleges.

De *minister* stelt dat de pariteit opnieuw actueel is. Dat beginsel is ook prominent aanwezig in de beleidsnota van minister van Gelijke Kansen Van Brempt. Hoe ver de pariteit kan gaan, zal worden besproken op het forum voor de versterking van de democratie. Daar zal men het ook hebben over het samenvallen van de verkiezingsdata voor de wetgevende verkiezingen en mogelijk over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters.

Regelgeving voor de lokale besturen

De heer *Hubert Brouns* verwijst naar het voornemen om tegen juli 2005 een vernieuwd gemeenten- en provinciedecreet te laten goedkeuren. De minister heeft gesteld dat een afzonderlijke voorzitter van de gemeenteraad het democratisch gehalte van de raad kan versterken. In de provincieraad is dat overigens al het geval. De spreker meent dat men als voorzitter toch beschouwd wordt als een lid van de meerderheid. De burgemeester als voorzitter vervangen door een door de meerder-

heid aangeduid lid van de gemeenteraad, zal dus de neutraliteit van de raad niet verzekeren. Men moet oppassen met de gebruikte argumenten. Er zijn in beide gevallen mogelijkheden om de neutraliteit meer of minder te benadrukken.

De verhoogde mogelijkheden voor maatwerk moeten voor de heer Brouns een algemeen uitgangspunt zijn. Een samenvoeging van de taken van de OCMW-voorzitter en de schepen van sociale zaken zorgt voor mogelijkheden in kleine gemeenten, maar niet in grotere gemeenten. Het algemeen uitgangspunt moet dus meer maatwerk zijn. De overheid moet dit maatwerk via de decreetgeving mogelijk maken.

Wat de idee betreft om te komen tot gemeenschappelijke leidend ambtenaren, stelt de heer Brouns dat hij al reacties heeft ontvangen van verontruste gemeentesecretarissen en -ontvangers, die hun job al zagen verdwijnen. Nochtans verdient dit voorplan gesteund te worden. In zijn – kleine en landelijke – gemeente heeft men bij het uittekenen van het personeelskader voor het OCMW ervoor geijverd om het aantal leidend ambtenaren te verminderen, maar dat is toen niet gelukt. Het zou goed zijn de oefening opnieuw te kunnen maken, want er zijn een aantal ambtenaren – en dat is niet de schuld van deze mensen – die te weinig werk hebben als ze zich enkel met hun specifieke taken bezighouden. Als men in kleine landelijke gemeenten de gemeente- en OCMW-ontvangers zou bevragen, komt men tot de vaststelling dat het werk verbonden aan die twee functies door één persoon zou kunnen gebeuren.

Volgens de heer Brouns wil de minister de slagkracht van de lokale besturen terecht verhogen. Zijn voornaamste doelstelling hierbij is het opnieuw verhogen van de geloofwaardigheid van de politiek. In de beleidsnota is evenwel nergens sprake van het belang van de kwaliteit van het door de gemeenten geleverde werk. Een gemeente is nochtans een dienstverlenend bedrijf bij uitstek. De kwaliteit van dat dienstverlenend werk verdient meer aandacht. Dat is immers de hefboom om de geloofwaardigheid van het politieke werk op het laagste bestuursniveau te verhogen.

De heer *Joris Van Hauthem* meent dat er in de vorige legislatuur geen gemeentedecreet is gekomen omwille van politieke onenigheid in de meerderheid over de rechtstreekse verkiezing van de bur-

gemeester, de decumulatie enzovoort. De spreker stelt vast dat de minister nu wel een deadline heeft vooropgesteld, namelijk juli 2005. De minister heeft daarover ook al enkele ideeën gelanceerd, bijvoorbeeld over de functie van de burgemeester. In dat verband stelde de minister dat het vooral de meerderheden in de gemeenteraden zijn die niet aan hun trekken komen. De spreker vindt dit nogal cynisch vermits een dag eerder in het parlement werd afgesproken dat de meerderheid geen wisselmeerderheden mag vormen en zelfs geen vragen meer mag stellen aan de meerderheid zonder onderlinge afspraken.

De spreker vindt het positief dat in de beleidsnota een ontwerp van decreet op de bestuurlijke organisatie van de OCMW's wordt aangekondigd. Dat decreet zou bij voorkeur samen met het ontwerp van gemeentedecreet moeten worden behandeld. Er moet immers een betere samenwerking komen tussen het gemeentebestuur en het OCMW. Indien dat juridisch mogelijk zou zijn, verdient het aanbeveling het OCMW volledig te integreren in het gemeentelijk beleid. Het is niet meer van deze tijd dat er een aparte OCMW-raad is en een aparte OCMW-begroting, terwijl de gemeente toch de tekorten moet bijpassen.

De heer *Jan Verfaillie* is geschrokken van de manier waarop de minister de beleidsnota naar voren heeft gebracht. Het is immers niet zo dat de afzonderlijke voorzitter van de gemeenteraad of de integratie van het OCMW in de gemeente al verworven is. De besprekingen daarover in de werkgroep zijn nog volop bezig. De spreker vraagt de resultaten van dat overleg af te wachten vooraleer tot besluiten te komen.

Volgens de heer Verfaillie heeft een afzonderlijke voorzitter van de gemeenteraad voor- en nadelen. Men kan overigens al veel doen om de gemeenteraad te versterken door het schepencollege extra taken van informatieverstrekking op te leggen. Daar heeft men geen aparte voorzitter van de gemeenteraad voor nodig. De gemeente is niet vergelijkbaar met het parlement of de provincie.

De heer *Marnic De Meulemeester* is het idee van een afzonderlijke voorzitter van de gemeenteraad wel genegen. Zoals voor andere organen – provincieraad en parlement – moet dit ook voor de gemeenteraad kunnen. Het schepencollege blijft wel bevoegd om de agenda van de gemeenteraad

samen te stellen. Met een afzonderlijke voorzitter wordt het voor de burgemeester en de schepenen misschien nog beter mogelijk het gevoerde beleid te verdedigen. Het afzonderlijke voorzitterschap is misschien nieuw, maar het kan ook werken op gemeentelijk niveau.

De heer de Meulemeester vindt de verdere integratie van het OCMW in de gemeentelijke diensten – bijvoorbeeld door de schepenen van sociale zaken ook voorzitter van het OCMW te maken en de functies van gemeente- en OCMW-secretaris samen te voegen – een belangrijk thema voor de lokale besturen. Het is een goede zaak die veel werk kan besparen, zodat het beleid in gemeenten en OCMW's efficiënter kan worden gevoerd. Door het samenvoegen van de sociale bevoegdheden kan men komen tot een sociaal huis.

Tot slot vindt de heer De Meulemeester het gemeentedecreet heel belangrijk, want het moet de werking van de lokale besturen verbeteren. Hij kondigt in dit verband een met redenen omklede motie aan.

Mevrouw *Joke Schauvliege* is er zich van bewust dat het in veel gemeenten fout loopt met de afstemming tussen het OCMW en het gemeentebestuur. Zij vreest wel dat een volledige integratie van het OCMW het sociaal beleid kan verdringen. Een aantal taken die nu door het OCMW wordt waargenomen, is immers niet altijd zo dankbaar. Zij vraagt de minister om de uitvoering van die taken te garanderen.

De heer *Jacky Maes* heeft de indruk dat de minister de lat voor zichzelf erg hoog legt door een nieuw gemeente- en provinciedecreet aan te kondigen tegen juli 2005. Sp.a-spirit is bereid mee te gaan in een aantal wijzigingen, zolang dat maar op een coherente en modulaire wijze gebeurt. Een OCMW van een gemeente met 4.000 inwoners is heel wat anders dan een OCMW van een stad met 400.000 inwoners.

De heer Maes vraagt wat de bedoeling is van de minister met het forum ter versterking van de lokale democratie. De spreker vindt dit een zinvol initiatief. Heel wat beleids mensen namen deel aan de werkgroep, maar die verwachten wel dat de minister concreet rekening houdt met de conclusies. Hetgeen echter in de beleidsnota wordt geponeerd,

werd op de werkgroep niet met algemene instemming ontvangen. De VVSG heeft op geen enkel punt haar instemming betuigd, behalve over het referendum. Hetzelfde geldt voor de aanwezige politieke fracties.

De heer Maes meent dat wijzigingen inzake de regelgeving voor de gemeenten moeten worden getoetst bij de mensen op het veld. Hij vraagt of de minister rekening zal houden met de opmerkingen en richtlijnen van het forum. Tevens wenst hij te weten wie de gesprekspartner is van de minister; is dat de VVSG, het forum, of de parlementaire commissie?

De *minister* verklaart dat er op 1 juli 2005 een gemeentedecreet zal zijn. Hij beseft dat die timing erg krap is. De voorbereiding ervan werd aangevat onmiddellijk nadat de minister in augustus 2004 in functie is getreden. De minister vindt het belangrijk om over het ontwerp van gemeentedecreet met de VVSG en lokale beleidsverantwoordelijken rond de tafel te zitten.

De minister vindt het principe van het moduleren belangrijk. Voor de kleine gemeenten moeten andere criteria kunnen gelden dan voor de grotere. Een OCMW-ontvanger in een kleine gemeente heeft een behoorlijke wedde en beschikt over heel wat expertise, maar die functie zou perfect kunnen worden uitgevoerd door bijvoorbeeld de gemeentelontvanger.

Inzake modulering haalt de minister opnieuw het voorbeeld van het OCMW van Antwerpen aan. Dat wordt de facto door één persoon bestuurd. Er bestaat wel een vast bureau, maar dat is samengesteld uit vrijwilligers die dat voor en na hun werk doen. Een dergelijk vast bureau zou moeten kunnen worden opgewaardeerd in de richting van een soort schepencollege. Als men kijkt naar de impact van het Antwerpse OCMW – beleidsmatig, organisatorisch, financieel, het beheer van ziekenhuizen – is het duidelijk dat er hier andere structuren nodig zijn dan in een kleine gemeente.

De minister beseft dat er voor- en tegenstanders zijn in verband met het idee van een afzonderlijk voorzitterschap van de gemeenteraad. Het kan voor een meerderheid een comfort betekenen dat iemand anders dan de burgemeester het voorzitterschap waarneemt en de vergaderingen modereert. Als burgemeester vereenzelvigd men zich

nu nogal nadrukkelijk met de agenda en op- en aanmerkingen worden al vlug als punten van kritiek beschouwd. Als er een derde persoon tussen zit als buffer, vervalt dat probleem. In gemeenteraadscommissies is de voorzitter vaak een verkozen raadslid. Vragen worden daar via de voorzitter aan de schepen gesteld. Dat is een goede zaak voor de sereniteit van het debat.

De minister verklaart nog de OCMW's niet te kunnen afschaffen, want die vallen onder de federale wet en zijn dus nog steeds federale materie. De bestuurlijke organisatie van de OCMW's zal de nodige aandacht krijgen in de tweede helft van 2005. In eerste instantie zal de aandacht immers gaan naar het gemeentedecreet en het provinciedecreet, en de bijhorende kiesdecreten. Men kan niet alles tegelijk aanpakken.

De heer *Joris Van Hauthem* verwijst naar het engagement van de minister dat er in juli 2005 een gemeentedecreet zal zijn. Volgens de spreker bestaat de mogelijkheid dat, gelet op de korte tijd, het absoluut niet lukt om dat decreet tijdig af te ronden.

De *minister* antwoordt dat hij slechts over elf maanden beschikt om voor een gemeentedecreet te zorgen. Voor een stuk is er in de vorige legislatuur al voorbereidend werk geleverd, maar dat is nooit voldoende met de lokale beleidsverantwoordelijken besproken. Aangezien die het decreet in kwestie zullen moeten uitvoeren, is dat overleg absoluut noodzakelijk. Men moet op voorhand zeker zijn dat er een draagvlak voor het decreet bestaat en dat het toepasbaar is.

De minister wil een zo ruim mogelijk nieuw gemeentedecreet, maar een jaar voor de lokale verkiezingen moet iedereen wel weten wat de regels zullen zijn. Indien bepaalde aanpassingen zich toch nog zouden opdringen, zullen die tot na de verkiezingen van 2006 moeten wachten.

De minister beseft dat de opgelegde timing bijzonder krap is, niet in het minst omdat hij ook rekening moet houden met structuren die inherent zijn aan de werking van de democratie. Alleszins zal hij zijn best doen om een zo omvattend mogelijk nieuw gemeentedecreet aan het parlement voor te leggen. De goede wil hiervoor is zeker aanwezig, maar er zijn ook een aantal beperkingen waarover de minister zelf geen controle kan uitoefenen.

De heer *Joris Van Hauthem* ziet een contradictie in de standpunten van de minister over de gemeentelijke vzw's enerzijds en de verzelfstandigde gemeentelijke overheidsbedrijven anderzijds. De minister zegt dat de wildgroei van vzw's moet stoppen omdat ze ontsnappen aan de controle van de gemeenteraden, maar ook dat men het spoor van de verzelfstandigde gemeentelijke overheidsbedrijven moet volgen. De spreker vraagt hoe de minister omgaat met die contradictie.

De heer *Wim Van Dijk* vindt dat de minister in zijn beleidsnota terecht zegt dat men komaf moet maken met het vaak oneigenlijke gebruik van de vzw-rechtsvorm. In het verleden is daarvan al vaak misbruik gemaakt, niet alleen op het vlak van de controle maar ook inzake de financiële structuur. Met de AGB's, de autonome gemeentelijke bedrijven, zal het niet zo'n vaart lopen want de controle op de financiën is daar veel strikter. Er blijft wel een probleem bestaan met de democratische controle. De raden van bestuur bestaan wel uit de fracties die in de gemeenteraad zetelen, maar de andere structuren van zulke bedrijven zijn een speeltuin voor de meerderheid in de gemeente. De spreker vraagt wat de minister daar concreet aan wil doen.

De *minister* antwoordt hierop dat aan gemeentelijke vzw's en verzelfstandigde gemeentebedrijven enkel uitvoeringstaken kunnen worden opgedragen. Hij is er vooral over bekommerd dat de gemeente voldoende overzicht behoudt. Er moet uiteraard een convenant worden gesloten over de inhoud, de werking enzovoort. Daarover moet ook worden gerapporteerd. De verzelfstandiging staat nog maar in de kinderschoenen, want op veel plaatsen is men nog maar net gestart met de AGB's. De formule heeft als voordeel dat de btw kan worden gerecupereerd. AGB's kunnen ook functioneler en flexibeler werken.

Mevrouw *Joke Schauvliege* verwijst naar de korte passage in de beleidsnota over de burgerparticipatie. Zij vraagt om op dat vlak de nodige creativiteit aan de dag te leggen en bijvoorbeeld niet terug te keren naar een bindend referendum. Ze suggereert eens over de grenzen te kijken. In Nederland bijvoorbeeld kan elke burger een punt op de gemeenteraad brengen mits het verzamelen van vijftig handtekeningen. Zo zullen er nog tal van andere ideeën bestaan.

De *minister* vindt dit betoog van mevrouw Schauvliege bevoegen maar positief. Hij is het met haar eens dat de kloof met de burger voor een groot stuk gedicht kan worden via het niveau van de gemeentebesturen. Als men in Brussel iets beslist duurt het erg lang voor dat op het lokale vlak zichtbaar wordt voor de mensen, terwijl men in de gemeenten op korte tijd en direct zichtbaar een aantal dingen kan veranderen.

Op een bijeenkomst met burgemeesters die op 6 november 2004 plaatsvond, heeft de minister zich uitgesproken voor inspraakformules naar het voorbeeld van de buurlanden. Niet iedereen deelt evenwel dat standpunt. De minister stelt dat men inderdaad oog moet hebben voor de inspanningen die de gemeenten momenteel reeds leveren en dat men gedeeltelijk ook moet kunnen moduleren. Elke stad en gemeente zou alleszins over een kanaal moeten beschikken dat de burger de nodige inspraak levert. Gelet op de opvattingen over een directe democratie, mag de inspraak van de burger niet tot de verkiezingsdatum beperkt blijven. De minister wil de gemeenten echter niets opleggen. Indien ze al over een geschikt kanaal beschikken, kunnen ze dat verder uitbouwen.

Decreet intergemeentelijke samenwerking

De heer *Joris Van Hauthem* verwijst naar de angekondigde evaluatie van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking. De spreker vindt die intentie terecht en doet enkele suggesties. Hij wenst het decreet open te trekken naar de samenwerking tussen OCMW's en gemeenten en suggereert om er een consequente wetgeving inzake PPS en interlokale samenwerking in op te nemen.

De spreker vraagt of naar aanleiding van de evaluatie zal worden overwogen om subsidies die vandaag voor individuele gemeenten en OCMW's bestemd zijn, ook automatisch naar de samenwerkingsverbanden van die besturen zouden kunnen gaan. Er zouden garanties moeten worden ingebouwd om de zeggingskracht van de gemeenteraden in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden maximaal te behouden. De vroegere intercommunales hebben heel wat meer technische knowhow dan veel kleine gemeentebesturen en palmen zo bepaalde taken in. De spreker vraagt hier bijzondere aandacht voor.

De heer *Marnic De Meulemeester* vindt de evaluatie van de intergemeentelijke samenwerking een goed idee. Zeker voor kleinere gemeenten moeten evolueren naar meer intergemeentelijke samenwerking. De Vlaamse Gemeenschap moet die samenwerking meer promoten.

De heer *Hubert Brouns* vindt het naar aanleiding van de evaluatie van de intergemeentelijke samenwerking belangrijk te zoeken naar instrumenten om de gemeenten meer vat te doen krijgen op de intergemeentelijke beleidsbeslissingen. De gemeenten verliezen meer en meer hun greep op de intercommunales, bijvoorbeeld in de sector van de afvalverwerking. Het is nodig om die zaken terug op een meer democratische wijze te kunnen sturen.

De *minister* stelt dat er zeker een evaluatie van het decreet intergemeentelijke samenwerking zal komen. Hij voegt er wel aan toe dat hij niet alles ineens kan aanpakken. Prioritair is het ontwerp van gemeentedecreet en het bijhorende ontwerp van kiesdecreet, daarna het ontwerp van OCMW-decreet en ten slotte de evaluatie.

Wat de opmerking betreft dat in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden soms meer knowhow aanwezig is dan bij de afgevaardigden van de gemeenten, kaatst de minister de bal terug naar degenen die deze mensen afvaardigen. De mandaten gaan vaak naar mensen die net niet in het schepencollege zijn terechtgekomen of geen voorzitter van het OCMW zijn geworden. Dat belet overigens niet dat sommigen dat mandaat heel ernstig opnemen. Soms gaat het om mensen die de nodige kennis hebben van een intercommunale of een socialehuisvestingsmaatschappij, maar dat is niet altijd zo. Men moet de discipline hebben om sterke mensen af te vaardigen die er de belangen van de gemeente kunnen verdedigen en die mettertijd voldoende expertise kunnen opbouwen.

Decreet interbestuurlijke samenwerking - kerntakendebat

Volgens de heer *Joris Van Hauthem* was het de bedoeling na het afsluiten van het bestuursakkoord van 25 april 2003 over de organisatie van het binnenlands bestuur een decreet op de interbestuurlijke samenwerking af te sluiten. Daarvan is in de beleidsnota niet veel terug te vinden. Een aantal lokale besturen is hiermee niet echt tevreden. In

de provincieraad van Antwerpen heeft de eerste bestendig afgevaardigde dit naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen in de provincieraad, een gemiste kans en een lege doos genoemd. Hij stelde het volgende: “De resultaten van de grote papierberg die het kerntakendebat genereerde, zijn genoegzaam bekend: ze zijn er niet. De energie die elke partner investeerde in de voorbereiding en uitwerking van wat zou moeten leiden tot een beter bestuurlijk beleid, is omgekeerd evenredig met het rendement op het terrein zelf. Er bestaan twee voorname redenen die me doen besluiten dat de doos van het kerntakendebat en het bestuursakkoord die ondraaglijk lege status heeft verworven. Allereerst werd tot op heden niet uitgevoerd wat afgesproken was. Ik denk dan aan de overname van de provinciewegen, of aan de economische subregionale rol van de provincie, die misschien wel genoemd wordt, maar eigenlijk helemaal niet is ingevuld. Ten tweede, stel ik vast dat alle partners op heel wat andere terreinen aanzienlijke kansen hebben laten liggen. De mogelijkheden die er waren in diverse domeinen, zijn niet benut of werden amper afgetast. In de laatste fase werden de gesprekken ook steeds futlozer. Sommige deelnemers wilden immers snel van die besprekingen af. Het hele kerntakendebat staat dus vooral voor een aantal gemiste kansen.” De heer Van Hauthem stelt vast dat de minister in zijn beleidsnota trouwens zelf aangeeft dat het kerntakendebat mislukt is.

De *minister* antwoordt dat hij indertijd heeft deelgenomen aan het kerntakendebat, voor de sectoren cultuur, jeugd, toerisme en huisvesting. De gevoerde discussies leken vaak op een existentieel gevecht. Als de provincies ook maar de minste opening zagen om een taak naar zich toe te halen, dan lieten ze die kans niet liggen. Ze gingen als het ware op zoek naar mogelijke opdrachten. Dat is dus nooit een ontspannen proces geweest, maar er is uiteindelijk wel een bestuursakkoord uit voortgevloeid. De minister wil dat moeizaam proces niet overdoen, maar zich nu concentreren op de implementatie.

Decreet begraafplaatsen en lijkbezorging

De heer *Wim Van Dijk* informeert naar het uitvoeringsbesluit op het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, met name met betrekking tot de regeling van de technische aspecten in verband met de lijkomhulsels en doodskisten. De spreker

vraagt wanneer dat besluit in het Staatsblad zal verschijnen.

De *minister* antwoordt dat dit besluit in voorbereiding is en dat het in toepassing van de Europese richtlijn van 22 juni 1998 aan de Europese Commissie werd meegedeeld. Die procedure loopt nog.

De heer *Van Dijk* vindt het een anomalie dat een federale omzendbrief nog altijd onder meer de inrichting van aparte percelen voor moslims regelt, terwijl het toch om een Vlaamse bevoegdheid gaat. De spreker pleit ervoor dat de minister een eigen initiatief neemt zodat men die federale omzendbrief achterwege kan laten.

De *minister* kondigt op korte termijn een decretaal initiatief aan inzake de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

Gezonde financiën

De heer *Joris Van Hauthem* betreurt dat het Stedenfonds bij deze begrotingsbesprekingen niet in deze commissie aan bod komt. Dit is een ongelukkig gevolg van de verdeling van de bevoegdheden over de verschillende commissies.

De heer Van Hauthem stelt vast dat het Gemeentefonds 300 miljoen extra krijgt. Wat dat betreft, is de Vlaamse Regering niet doof gebleven voor de verzuchtingen van heel wat gemeenten. In totaal bevat het Gemeentefonds een bedrag van 1,65 miljard, bedrag dat jaarlijks zal aangroeien met 3,5 percent, omgerekend 57,5 miljoen euro. Tot nu toe werd er gewerkt met een variabele groeivoet, die afhankelijk was van de inflatie en het BNI. Het voordeel van een vaste groeivoet is dat de gemeenten zekerheid krijgen over de opmaak van de meerjarenplanning. Op zich is dat positief. De Vlaamse overheid kan bovendien vrij precies begroten hoeveel deze maatregel jaarlijks kost.

Toch werden er daarover al enkele bedenkingen geuit, onder andere door de VVSG, en is er blijkbaar iets misgelopen met de communicatie over de maatregel. Op 14 oktober 2004 heeft het kabinet van minister-president Leterme een brief verstuurd naar een aantal gemeenten om de groei met 3,5 percent te melden. In de brief staat: ‘Daarom werd beslist dat voor de volledige duur van de legislatuur de groeivoet voor het Gemeentefonds en het Stedenfonds wordt vastgelegd op 3,5 percent per

jaar.' Wat er echter niet in staat, is dat de stijging van de middelen van het Gemeentefonds in een individuele gemeente hoger of lager kan liggen. De groeivoet heeft betrekking op een globaal cijfer. Zo zijn er enkele gemeenten die in 2005 niets extra zullen krijgen omdat ze nog onder de garantieregeling vallen. Zonder die garantieregeling zouden ze met het nieuwe Gemeentefonds zelfs minder krijgen dan de som van de middelen die ze in 2002 uit het Gemeentefonds, het Investeringsfonds en het Sociaal Impulsfonds ontvingen.

De *minister* doet opmerken dat het feit dat sommige gemeenten nauwelijks of niets meer krijgen, ook inhoudt dat andere gemeenten wel meer dan 3,5 percent extra ontvangen. Dat is onder meer voor Antwerpen het geval. De gemeenten zullen dus nooit onder de optelsom van de verschillende fondsen komen.

De heer *Van Hauthem* stelt dat dit te maken heeft met de garantieregeling. Indien die er niet was geweest, zouden sommige gemeenten wel minder hebben ontvangen.

De spreker herhaalt dat er iets is fout gelopen met de communicatie aan de gemeenten over de vaste groeivoet. Enkele dagen na de brief van het kabinet van minister-president Leterme heeft de administratie Binnenlandse Aangelegenheden de jaarlijkse brief met individuele gegevens per gemeente opgestuurd. Blijkbaar wist de administratie niets af van de brief die het kabinet al had verstuurd. De spreker vraagt dat de communicatie met de gemeenten eenduidig zou verlopen.

De heer Van Hauthem vraagt zich af of het vastleggen van een vaste groeivoet zal volstaan om de lokale besturen tevreden te houden. In het memorandum van de VVSG naar aanleiding van de verkiezingen van 2004 stond immers de eis van een eenmalige injectie van 500 miljoen euro voor het Gemeentefonds. De redenering was dat er via de federale financieringswet een aantal miljoenen zullen vrijkomen. Daarvan zouden substantiële delen naar de lokale besturen kunnen gaan, zodat de grote verliezen die zijn ontstaan door de vrijmaking van de gas- en elektriciteitsmarkt, kunnen worden gecompenseerd. Daarnaast zou er een forfaitaire verhoging kunnen komen om de toegenomen taken van de gemeenten uit te voeren.

De spreker stelt vast dat de Elia-heffing nog steeds niet is gerealiseerd. Er zijn gemeenten die in hun

begroting al met de Elia-heffing rekening hebben gehouden. Nu moeten ze lenen om de periode te overbruggen tot de heffing er is. De eenmalige injectie gevraagd door de VVSG zou dienen om die overbrugging mogelijk te maken.

De heer Van Hauthem stelt vast dat de minister de gemeenten compensaties wil geven voor de taken die ze opgelegd krijgen. Dat stond echter al in het regeerakkoord van 1999. Nochtans klagen de gemeentebesturen dat dat principe niet altijd gehonoreerd werd. De minister heeft terecht gezegd dat ook de federale overheid taken aan de gemeentebesturen oplegt, of ervoor zorgt dat de gemeenten bepaalde inkomsten in de toekomst niet meer zullen krijgen. De minister moet dat gegeven bij de federale overheid aanklagen. Verder moet hij ervoor zorgen dat de Vlaamse Regering de compensaties niet alleen op papier belooft, maar ze ook in de praktijk realiseert.

De heer *Jan Verfaillie* noemt de Elia-heffing een 'monster' en meent dat een btw-compensatiefonds veel beter zou zijn. Heel wat gemeenten richten nu autonome gemeentebedrijven op met allerlei mooie doelstellingen zoals maatschappelijk nut, efficiënt beheer, enzovoort, maar eigenlijk vooral met de bedoeling de btw te kunnen recupereren. De spreker vraagt dat de minister dit aan zijn federale collega's zou uitleggen.

De Elia-heffing blijft volgens de heer Verfaillie intrigeren omdat men nog steeds niet weet waar men aan toe is. Dat getuigt van een gebrek aan respect vanwege de federale regering. De Vlaamse Regering brengt wel respect op voor de lokale besturen, bijvoorbeeld met de invoering van een vaste groeivoet van het Gemeentefonds van 3,5 percent. De toekomst zal uitwijzen of dat voldoende is, maar er is nu tenminste duidelijkheid.

De heer Verfaillie verwijst naar federaal minister van Begroting Vande Lanotte die in de Kamer heeft gezegd dat de Vlaamse overheid met de Lambertmiddelen 100 miljoen euro extra, dus bovenop de groeivoet van 3,5 percent, ter beschikking moet stellen van de gemeenten. De spreker vraagt of de minister die denkpiste volgt. Zal de minister bij de begroting voor het jaar 2007 het been stijf houden en die 100 miljoen euro proberen binnen te halen voor de gemeenten? Het gaat hier om een visie van de sp.a, maar CD&V kan ze delen.

De *minister* repliceert dat de heer Verfaillie door dergelijke uitspraken zijn fractie bindt. De andere ministers, die ook eigen accenten willen leggen, zullen zich allicht roeren.

De heer *Verfaillie* stelt dat men de grootste gemene deler zal moeten vinden tussen de verschillende beleidsaspecten, maar niettemin zijn de gemeenten voor CD&V prioritair. De spreker vindt het wel eigenaardig dat een federaal minister uitspraken doet die de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement binden.

De heer *Marnic De Meulemeester* vindt de vaste jaarlijkse groeivoet van het Gemeentefonds van 3,5 percent een belangrijk gegeven. Voor veel steden en gemeenten betekent dat een geruststelling. Ook het belfortprincipe vindt de spreker zeer belangrijk. Als de lokale besturen verplichtingen of taken krijgen, moeten de nodige financiële compensaties gegeven worden.

Ook mevrouw *Joke Schauvliege* vindt de vaste groeivoet van het Gemeentefonds een goede maatregel. In verband met het Gemeentefonds merkt zij nog op dat het aandeel van het gemeentelijk onderwijs in het Gemeentefonds momenteel maar voor 4 percent doorweegt, hetgeen veel te weinig is. Het gemeentelijk onderwijs slurpt veel middelen op. De spreker vraagt of het mogelijk is het aandeel van het gemeentelijk onderwijs te verzwaren.

De *minister* stelt dat de criteria van het Gemeentefonds sowieso zullen worden bekeken. Wat het pleidooi betreft om bijvoorbeeld het criterium van het gemeenteonderwijs zwaarder te laten doorwegen, spreekt hij van communicerende vaten: als men aan de ene kant iets wint, dan zou het wel eens kunnen zijn dat men aan de andere kant iets verliest. Hij citeert het voorbeeld van de stad Mese, een faciliteitengemeente met 991 inwoners, waarvan 10 percent van Franse origine. Op basis van het criterium van de kansarmoede kunnen er daar in het ene jaar drie geboortes in kansarme gezinnen zijn en in het andere jaar geen enkele. Dat maakt voor een gemeente van die schaalgrootte, namelijk minder dan 1.000 inwoners, 30.000 euro verschil. Dat is een enorm bedrag voor die mensen. Minimale aanpassingen kunnen dus soms zware effecten hebben.

De heer *Jacky Maes* vindt het belfortprincipe een heel goede zaak. Dat principe moet nu worden ge-

concretiseerd. Het mag geen voornemen op papier blijven. De geloofwaardigheid van de minister en van dit Vlaams Parlement ligt onder meer in de realisatie van het belfortprincipe. Hetzelfde geldt voor het lokale-effectenrapport. De uitvoeringsbesluiten moeten in overstemming zijn met wat er in het decreet is gestemd.

De *minister* verklaart dat de 3,5 percent een algemene groeivoet is. Hij veronderstelt dat er op het kabinet van de minister-president een interpretatiefout werd gemaakt, want in Antwerpen gaat de groei van het Gemeentefonds naar de 5 percent en in andere gemeenten ligt die iets lager. Dat heeft deels te maken met de historische context. Het Gemeentefonds is een financieringsinstrument voor de steden en gemeenten, maar daarnaast is het ook een instrument van herverdeling. Daar zit een bepaalde logica achter. De minister doet opmerken dat er een tijd was dat het Gemeentefonds niet werd geïndexeerd. Dat was zo tot in de jaren negentig. De VVSG was overigens zeer tevreden met het voorstel van de vaste groeivoet van 3,5 percent. Haar eigen voorstel was het inflatieritme plus 2 percent, hetgeen slechts 3,13 percent aangroei opleverde.

Wat de Elia-heffing betreft, stelt de minister dat hij er absoluut voorstander van is om die operatie door te voeren. Hij onderhoudt daarover op geregelde tijdstippen contact met zijn federale collega's. Hij is zich ervan bewust dat een en ander voor veel gemeenten absoluut noodzakelijk is om het evenwicht in de begroting te handhaven.

Wat de suggestie van de heer Verfaillie over het btw-compensatiefonds betreft, antwoordt de minister dat de Vlaamse meerderheid best niet het signaal geeft aan de federale overheid dat men het onderling nog niet eens is. Hij verklaart dat, nu men de keuze voor Elia heeft gemaakt, men ervoor moet zorgen dat men die middelen ontvangt en dat men niet langer de indruk mag geven dat Vlaanderen zijn koers nog niet heeft bepaald.

De heer *Verfaillie* merkt op dat men al twee jaar over de Elia-heffing spreekt, maar ze is er nog steeds niet. Bovendien zou op die Elia-heffing 21 percent btw worden geheven. Dat geld zou dus in de federale schatkist verdwijnen. Premier Verhofstadt zou de elementaire beleefdheid moeten hebben om dat geld door te storten naar de gemeenten.

Wat de extra middelen ingevolge het Lambermont-akkoord betreft, hoopt de *minister* dat de heer Verfaillie er ook in zijn fractie voor zal pleiten dat dit geld naar de gemeentebesturen gaat, want in die fractie zitten ook mensen met andere ideeën. De minister roept op tot enig realisme. De extra middelen waarvan sprake bedragen 100 miljoen euro of 4 miljard oude Belgische frank. Daarvan moet zeker een deel voor de gemeenten worden gereserveerd want daar is behoefte aan. Men moet wel opletten niet op voorhand de eigen mislukking te organiseren.

De heer *Verfaillie* vindt dat een federale excellentie geen uitspraken behoort te doen over de verdeling van de extra Lambermontmiddelen die aan Vlaanderen toekomen.

De *minister* kan dat standpunt bijtreden.

Sectorale subsidiestromen naar de gemeenten

De heer *Joris Van Hauthem* verwijst naar het voorstellen om de gemeenten meer autonomie en verantwoordelijkheid te geven om subsidies inzake milieu, cultuur, jeugd, sport, enzovoort op een eigen manier te besteden. Hij is van oordeel dat er hiervoor een algemeen referentiekader zou moeten bestaan. De talloze subsidiestromen vanuit de Vlaamse overheid naar de gemeenten inzake cultuur, milieu, openbare werken, enzovoort, vertrekken immers elk vanuit een eigen logica en hebben telkens een ander betalings- en verantwoordingsstelsel. Er zijn ook uiteenlopende boekhoudkundige verplichtingen voor gemeenten en OCMW's. De aanvragen en de verantwoording zijn verschillend. De spreker vraagt om hierin enige eenvoudigheid aan te brengen.

De heer *Jan Verfaillie* mist in de beleidsnota een streven naar administratieve vereenvoudiging. De administratieve vereenvoudiging voor de gemeenten moet niet in eerste instantie van de minister van Binnenlands Bestuur komen, maar wel van de ministers bevoegd voor Jeugd, Cultuur, Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu, enzovoort. Door een aantal eenvoudige ingrepen kunnen die ministers de planlast voor de gemeenten doen dalen, wat onrechtstreeks voor de gemeenten een besparing tot gevolg heeft. De minister van Binnenlands Bestuur zou dat in de Vlaamse Regering moeten coördineren.

Mevrouw *Joke Schauvliege* vraagt hoe de minister de lokale-effectenrapportering zal hard maken op

de verschillende beleidsdomeinen, meer bepaald met betrekking tot de planlasten. De gemeenten moeten heel wat plannen opmaken die vaak zonder meer in de kast van de administratie belanden. De spreker vraagt de minister hier iets aan te doen.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* merkt op dat veel gemeenteraden worden geconfronteerd met besparingen die worden opgelegd vanuit andere departementen, bijvoorbeeld cultuur, jeugd, sport en dergelijke. De spreker vraagt de minister bij zijn collega's aan te dringen op het belang van deze dossiers. In de ministerraad heeft elke minister de opdracht gekregen om zelf uit te maken waar hij of zij precies wil besparen, maar dat mag niet ten koste van het gemeentelijk beleid gaan. De minister van Binnenlands Bestuur zou hierin een coördinerende taak kunnen vervullen.

Inzake planlast en administratieve vereenvoudiging vraagt mevrouw Vanderpoorten om opnieuw over te stappen op een enveloppefinanciering. Dat geeft meer ruimte aan de gemeentelijke autonomie.

De *minister* wil als algemeen uitgangspunt de rapportering en de planlast verminderen. In diezelfde logica wil hij meer naar het doel kijken en minder naar het middel. De huidige situatie doet hem enigszins denken aan de hoogdagen van Hendrik De Man en het plansocialisme. De minister wil evolueren naar een aanpak waarbij de gemeenten middelen krijgen op voorwaarde dat bepaalde zaken in een bepaalde periode worden gerealiseerd. Men moet dus kijken naar wat er concreet op het terrein is gebeurd. Vandaag is het plan zelf te bepalen om te oordelen of aan de voorwaarden is voldaan of niet, en of de gemeente haar centen krijgt. Belangrijker is echter wat reëel op het terrein geschiedt, bijvoorbeeld dat de verkeersveiligheid toeneemt of dat er opnieuw meer wordt deelgenomen aan het verenigingsleven en of er aan cultuurparticipatie wordt gedaan.

In dezelfde logica vindt de minister het 'ontkleuren van het geld' belangrijk. Vandaag zegt men wat men kan krijgen en wat men ermee moet doen. Dat betekent in de praktijk vaak dat men er personeel voor moet aannemen, waardoor het ontvangen bedrag vaak al is opgebruikt. Op basis van de ideeën van dat personeelslid worden er nieuwe geldstromen ontwikkeld om vervolgens het plan te operationaliseren. Men kan de middelen beter aan de gemeenten geven. Hoe de gemeenten het gestelde

doel bereiken, met eigen personeel, via het uitbesteden van de opdracht of op een andere wijze, is minder belangrijk dan dat het doel bereikt wordt.

De minister roept de commissieleden op om hun collega's in de andere commissies te wijzen op de gevolgen van de sectoriële plannen inzake milieu, mobiliteit, cultuur, jeugd, toerisme enzovoort, voor de gemeenten. In die andere commissies moeten zij proberen de betrokken ministers te responsabiliseren. Nu kijkt iedereen te veel naar het eigen terrein, terwijl deze commissie een helikopterzicht heeft en het hele veld kan overschouwen. Men moet in deze context meer aandacht schenken aan de doelstellingen en minder aan de middelen. Men moet zich bevrijden van de bureaucratische kramp waarin vooral het plan zelf belangrijk is. Men moet weliswaar geen blanco cheques geven, maar wel toezien wat er op het terrein gebeurt.

Men moet de gemeenten ook de nodige tijd en de mogelijkheid geven om zelf prioriteiten te leggen. Stel dat na een stortvloed de gemeente grotendeels overstroomt, dan zijn aanpassingen aan het rioleringsstelsel de absolute topprioriteit. Als men de gemeenten voor de uitvoering van een plan de periode van een legislatuur geeft, maar de gemeente komt onderweg een accident tegen waaraan dringend moet worden geredieerd voor de leefbaarheid van de gemeente, dan zal er dat jaar wat minder aandacht gaan naar jeugd, cultuur of sport bijvoorbeeld. Men moet gevoelig zijn voor dergelijke situaties. Bij de minister vallen die vragen alleszins niet in dovemansoren.

De minister stelt vast dat verschillende sprekers pleiten voor een communale reflex ten aanzien van de besparingen die andere leden van de Vlaamse Regering willen doorvoeren. Hij doet opmerken dat de leden van de Vlaamse Regering zich allen verplicht zien om bepaalde besparingen door te voeren. Hij probeert iedereen ervan te overtuigen dat de gemeenten hier niet de dupe van mogen worden.

De suggestie in verband met de enveloppefinanciering past in wat de minister de 'ontkleuring van het geld' heeft genoemd. Het moet gaan om doelstellingen en niet om middelen. Indien men dat kan moduleren, zou de enveloppefinanciering op dit vlak een sluitstuk kunnen vormen.

Volgens de heer *Hubert Brouns* heeft de minister aangetoond hoe de planlast kan worden beperkt.

De minister beschikt echter over beperkte mogelijkheden om die doelstelling te bereiken. Zolang de andere leden van de Vlaamse Regering het maken van allerlei plannen blijven opleggen aan de gemeentebesturen, blijft het bij een mooi principe.

De *minister* wil daar in de toekomst werk van maken. Hij wil nagaan hoe de 'dwingelandij' kan worden doorbroken. De doelstelling en de middelen moeten juist worden getaxeerd. Via de interkabinettenwerkgroepen wordt getracht ook andere leden van de regering hiervan te overtuigen. De meeste ministers volgen trouwens die lijn, want ze kennen zelf de gemeentelijke verantwoordelijkheden. De minister herhaalt zijn oproep om in andere commissies hetzelfde pleidooi te houden. Men moet ernaar streven om te werken binnen de principes van het belfortmodel.

Provinciefonds

De heer *Joris Van Hauthem* verwijst naar de beleidsnota, waarin staat dat men de groeivoet van het Provinciefonds op termijn op dezelfde hoogte wil brengen als die voor het Gemeentefonds. De spreker legt hierbij de band met het kerntakendebat dat uiteindelijk niet heeft geleid tot een groot-scheepse herverdeling van de taken tussen de overheden en evenmin tot het afstoten van bevoegdheden van de overheid. Blijkbaar vindt de minister dat het kerntakendebat mislukt is. Zolang het kerntakendebat niet succesvol is afgerond, vindt de heer Van Hauthem het niet zinvol uitspraken te doen over de groeivoet van het Provinciefonds. Eerst moet duidelijk zijn wat de taken zijn van de provincie en van de gemeente. Dat geldt zeker voor de provincie, het beleidsniveau dat het meest ter discussie staat. Men kan zich bijvoorbeeld afvragen of het nuttig en noodzakelijk is dat de provincie nog onderwijs organiseert. Toenmalig minister-president Van den Brande was in een eerste versie van zijn nota 'Vlaanderen-Europa 2002' nog vrij kritisch over het voortbestaan van de provincies. Onder politieke druk heeft hij gas moeten terugnemen. Ondertussen werd jarenlang een kerntakendebat gevoerd, maar uit de beleidsnota moet blijkbaar worden afgeleid dat er geen conclusies uit werden getrokken.

De heer *Jan Verfaillie* doet een oproep ten gunste van het Provinciefonds. Hij begrijpt dat dit een moeilijke begroting is, want er zijn geen reserves meer omdat het geld de voorbije jaren niet altijd

even oordeelkundig werd besteed. Die problemen moeten nu opgelost worden. Toch zou, naast de extra miljoenen voor het Gemeentefonds vanaf 2007, het regeerakkoord vanaf dat jaar ook op het punt van het Provinciefonds uitgevoerd moeten worden. Daartoe moet niet alleen de gezondheidsindex worden toegepast, maar moet ook voor het Provinciefonds, zoals voor het Gemeentefonds, de 3,5 percent groeivoet worden ingevoerd.

Fiscaliteit als beleidsinstrument

Een gezond financieel beleid in de gemeenten houdt voor de heer *Hubert Brouns* onder meer in dat de middelen die de gemeenten innen, goed worden gebruikt voor beleidsondersteuning en niet alleen dienen om schulden af te betalen. Hij vraagt in welke mate de minister eraan denkt om gemeenten die een goed fiscaal beleid voeren, op een of andere manier te belonen. Het is in het verleden immers vaak gebeurd dat gemeenten die het financieel heel slecht deden – door een slecht fiscaal beleid te voeren – eerst werden geholpen. Men moet nadenken over de mogelijkheden, bijvoorbeeld via het Gemeentefonds, om parameters op te stellen die een voordeel betekenen voor gemeenten die een gezond fiscaal beleid voeren.

De heer *Jan Verfaillie* vraagt hoe de minister het fiscaal pact tussen Vlaanderen en de gemeenten en provincies ziet en wat zijn timing daarvoor is. Hij merkt ook op problemen te hebben met het woord ‘pestbelasting’. De spreker informeert verder naar de inzichten van de minister over en de timing van de afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting, de fiscale maatregelen tot vrijmaking van bouw kavels, de differentiatie van opcentiemen op de onroerende voorheffing, en het verbeteren van de mogelijkheid voor de gemeenten om overlast te bestrijden met administratieve geldboetes.

De heer *Marnic De Meulemeester* meent dat de lokale besturen in samenwerking met Voka een bedrijfsvriendelijk klimaat kunnen creëren dat veel kansen biedt. Voor het bevorderen van de werkgelegenheid is het nodig dat er meer samenwerking komt tussen die instanties die zich bezighouden met economie.

De heer *Wim Van Dijk* vraagt zich af wat de zin is van een afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting. Men moet opletten de burger niet meer op kosten te jagen dan nu het geval is. In de stad van de spreker wilde men overstappen op een systeem

dat louter uitgaat van het principe ‘de vervuiler betaalt’, maar dit bleek duurder uit te vallen dan het bestaande systeem. Overigens ziet de spreker geen probleem met de bestaande huisvuilbelasting. De huisvuilbelasting dekt nergens meer de volledige ophaling. Ze wordt in zowat alle gemeenten ook sociaal gecorrigeerd. Het systeem ‘de vervuiler betaalt’ wordt meestal toegepast bovenop de huisvuilbelasting via de prijs van de zakken of via stickers. Dat systeem wordt tot bijna ieders tevredenheid toegepast.

De huisvuilbelasting noemt de *minister* een heikel punt, dat eigenlijk onder de bevoegdheden van de minister van Leefmilieu valt.

De heer *Joris Van Hauthem* merkt op dat de eventuele afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting nochtans in de voorliggende beleidsnota is opgenomen. Hij kan wel begrijpen waarom de minister dit voorstel hier niet wil verdedigen.

Volgens de *minister* is de gemeentelijke fiscaliteit het uithangbord van de gemeentelijke soevereiniteit. De gemeente heeft een eigen heffingsmacht. Anderzijds is een KI in Lanaken niet hetzelfde als een KI in Kinrooi bijvoorbeeld. De aanwezigheid van bedrijven of van een bepaald type van woningen op het grondgebied, zorgt ervoor dat de ene gemeente met lage belastingen veel meer kan doen dan een gemeente met hoge belastingen. Dat is soms moeilijk uit te leggen aan de inwoners van een gemeente. Lanaken bijvoorbeeld heeft een groot bedrijf op haar grondgebied en dat bracht alleen al 125 miljoen oude Belgische franken in de gemeentekas. Dan kan men de belastingtarieven op andere terreinen natuurlijk aanpassen en een vriendelijk fiscaal regime hanteren.

Wat de timing inzake een aantal fiscale instrumenten betreft, antwoordt de minister dat er daarbij soms praktische overwegingen een rol spelen. Het modelreglement inzake de gedifferentieerde opcentiemen op de onroerende voorheffing bijvoorbeeld, moet eerst worden doorgepraat met CIPAL, dat over de nodige gegevens beschikt. Tussen droom en daad staan soms wetten en praktische bezwaren in de weg, maar dat weerhoudt de minister er niet van de ambities proberen te realiseren.

Meer ruimte voor organisatorisch management

Volgens de heer *Hubert Brouns* moet men mogelijkheden voor een flexibel personeelsbeleid in de

regelgeving inbouwen. Dat moet gebeuren volgens het principe van het maatwerk. Als een gemeente nu het personeelskader aanpast, is een flexibel beleid niet mogelijk, omdat de criteria te strak verankerd zijn.

De spreker vindt dat men inderdaad moet ijveren voor een uniforme rechtspositie, maar dit heeft ook een financiële kant. Het is aan te bevelen iedereen op te nemen in het statutair kader, maar men moet er ook rekening mee houden dat gemeenten nog veel gesubsidieerde contractuelen in dienst hebben. Als die personeelsleden worden opgenomen in het kader en dus statutaire personeelsleden worden, vallen de subsidies weg. Er zijn weinig gemeenten die dat zonder extra financiële compensaties kunnen dragen. Het principe is dus goed, maar men moet ook de keerzijde van de medaille bekijken.

De *minister* merkt hierbij op dat hij heeft gepleit voor een statuut sui generis, niet voor een uniforme statutaire benoeming.

De heer *Hubert Brouns* meent dat men uiteindelijk toch naar een uniform statuut zal gaan.

De *minister* is van oordeel dat er geen mensen moeten afvloeien als men meer mogelijkheden creëert voor maatwerk. Men kan net expertise vrijmaken voor domeinen waar die vandaag soms ontbreekt. Er zijn bijvoorbeeld weinig juristen aanwezig op de gemeentehuizen. Men zou een samenwerkingsverband kunnen opzetten tussen verschillende gemeenten waarbij één gemeente deze persoon aanwerft en de dienstverlening aan de andere gemeenten doorrekent.

De minister stelt vast dat er op de gemeentehuizen heel veel goede wil aanwezig is, maar ook dat er weinig mensen zijn met een universitaire opleiding. Dat is historisch gegroeid. Op vele plaatsen zijn de gemeentesecretaris, de ontvanger en soms nog een jurist de enigen met een universitaire opleiding. Men merkt dit wanneer men als schepen aan een personeelslid vraagt een brief te schrijven waarin bepaalde zaken in een begrijpelijke taal moeten worden verduidelijkt. Die mensen doen hun werk aan de vergadertafel uitstekend en ze behoren vaak tot het collectief geheugen in hun sector, maar ze zijn niet in staat om alles behoorlijk op papier te zetten omdat ze daar de opleiding niet voor hebben genoten.

De minister verklaart heel sterk in het statuut van de ambtenaren te geloven. Het is ontstaan om mensen te beschermen tegen de wisselvalligheden van eventuele nieuwe meerderheden. Anderzijds is er ook het principe van het uitgestelde loon, in de vorm van een aantrekkelijke pensioenregeling. Vroeger werd men als ambtenaar niet goed betaald, maar dat werd gecompenseerd via het pensioen. Het is zeer moeilijk om met de vakbonden het gesprek te voeren over het idee van een 'contract plus'. De ambtenaren en gemeenten hebben er wel oren naar, want zo kan men degenen die goed werken ook beter belonen.

Bestuurskracht kleinere gemeenten

De heer *Hubert Brouns* vraagt of hij uit de inleiding van de minister mag besluiten dat de kleinere gemeenten in de toekomst meer middelen uit het Gemeentefonds zullen ontvangen.

De *minister* antwoordt dat die uitspraak niet geldt voor de toekomst. Hij doet geen beloften die hij niet kan waarmaken. Hij heeft enkel gezegd dat er bij de meest recente aanpassing van het Gemeentefonds voor de kleinere gemeenten iets extra was voorzien.

Wat de samenwerking tussen de gemeente en het OCMW betreft, verwijst de heer *Hubert Brouns* naar de beleidsnota Welzijn, waarin wordt gepleit voor een soort convenant om met een eenloket-systeem te werken. Een dergelijk loket wordt op verscheidene niveaus bepleit, maar het moet ook concreet worden gemaakt. Er moet een wettelijk kader tot stand worden gebracht zodat er verdere stappen in de samenwerking tussen de gemeenten en OCMW's kunnen worden gezet, bijvoorbeeld inzake begroting.

Mevrouw *Joke Schauvliege* vindt het positief dat de minister de kleine gemeenten meer kansen en middelen wil geven. In dat verband verwijst ze naar het nieuwe statuut van de gewestelijke ontvangers. Naar aanleiding van een vraag van de heer Verfaillie over de interpretatieproblemen met dat statuut, antwoordde de minister dat hij een en ander zou herbekijken. Daarvan is echter niets terug te vinden in de beleidsnota. Zal de minister in de komende 5 jaar iets doen aan de problematiek van de verblijfsvergoeding en de geldelijke anciënniteit van de gewestelijke ontvangers?

De *minister* antwoordt dat het statuut van de gewestelijke ontvangers momenteel in het comité 8, dat zich bezighoudt met het personeelsbeleid, wordt besproken. Het statuut is goedgekeurd in de vorm zoals die door de regering werd voorgesteld. De betrokkenen hadden een aantrekkelijk statuut en behouden dat. Het eindresultaat is misschien niet volledig wat ze wilden, maar de minister is ervan overtuigd dat veel mensen met een soortgelijke verantwoordelijkheid meteen voor dat statuut willen tekenen.

Coachende en ondersteunende administratie

De heer *Joris Van Hauthem* vindt het positief dat de minister af wil van de keizer-kostermentaliteit ten aanzien van de lokale besturen. Hij juicht eveneens toe dat men de enigszins vertroebelde relatie tussen de administratie enerzijds en de lokale besturen anderzijds, wil uitklaren. Het voornemen om ABA te laten uitgroeien tot een soort studiedienst voor de lokale besturen en om paal en perk te stellen aan de wildgroei van plannen en rapporten, jaarverslagen, evaluaties die lokale besturen verplicht moeten opstellen, verdient ook aanbeveling.

De *minister* beaamt dat hij ABA wil zien uitgroeien tot een studiedienst van de steden en gemeenten. In de mate waarin men te maken heeft met reglementen die voor het hele grondgebied van toepassing kunnen zijn, kan de administratie die uitwerken. Dat moet naast al het andere werk gebeuren. De administratie heeft niet altijd zelf de expertise in huis, maar men wil daar wel aan werken, bijvoorbeeld wat het moduleren van de opcentiemen op de onroerende voorheffing betreft.

ABA staat ook in voor de klachtenbehandeling. Men moet wat dat betreft geen keizer-kosterbenadering hanteren, maar wel de lokale democratie ten volle laten spelen en de gemeenteraad volledig responsabiliseren. Als er dan toch klachten zijn, kan men terecht bij de administratie, maar die zal zich dus niet meer met duizend-en-één dingen bezighouden. De minister wil af van de neerbuigende houding ten aanzien van de gemeentebesturen. Op dat niveau wordt er immers goed gewerkt, kan men de politieke geloofwaardigheid heropbouwen en wordt de burger goed geholpen. De minister wil dan ook de absolute bondgenoot van de gemeentebesturen zijn.

Faciliteitengemeenten

De heer *Joris Van Hauthem* vraagt wat de minister bedoelt als die zegt een krachtadig bestuur in de faciliteitengemeenten te willen. De spreker beseft dat de minister ingevolge het Lambermontakkoord pas op 1 januari 2007 als tuchtoverheid kan optreden ten aanzien van de burgemeesters in die gemeenten. Zal de minister echter toelaten dat de decreten die in het Vlaams Parlement zijn gestemd, bijvoorbeeld inzake bibliotheken en tewerkstelling, worden gesaboteerd zoals dat in de vorige regeerperiode het geval was? Zal de minister de gouverneurs, die bevoegd zijn om tuchtmaatregelen te nemen tegen de schepenen, actief inzetten als men zulke dingen nog vaststelt? Zal de minister, zoals jaren geleden, een regeringscommissaris sturen naar alle gemeenteraden van de faciliteitengemeenten?

De spreker merkt nog op dat in de faciliteitengemeenten de schepenen de facto rechtstreeks worden verkozen. De pacificatieregeling van 1988 is in het Lambermontakkoord immers bij uitzondering federaal gebleven. De minister zal dus een gemeentedecreet moeten maken met twee snelheden, één voor alle gemeenten in Vlaanderen, en één voor de faciliteitengemeenten waar een aantal maatregelen niet zullen gelden. Het wordt een moeilijke oefening om dat in het gemeentedecreet te verwerken.

De *minister* merkt op dat er afgevaardigden vanwege de gouverneur naar de betrokken gemeenteraden worden gestuurd om de zittingen te volgen. Hij verklaart ook alle dossiers te laten opvragen met het oog op de aanwerving van personeel voor de gemeentescholen, want die mensen moeten een bewijs van kennis van het Nederlands kunnen voorleggen. Vroeger gebeurde dat alleen op basis van klachten. De minister wenst te benadrukken dat de wetgeving moet worden nageleefd.

Krediet voor studiekosten

De heer *Jan Verfaillie* stelt vast dat het krediet voor studiekosten licht stijgt en vraagt welke studies er het komend jaar zullen worden gedaan. Hij vindt de stijging eigenaardig in tijden van besparingen.

De *minister* antwoordt dat de studiekosten inzake binnenlands bestuur terug worden gebracht op het vroegere niveau.

Opleiding van mandatarissen

De heer *Marnic De Meulemeester* vindt het belangrijk dat in de beleidsnota ook aandacht wordt besteed aan de opleiding van mandatarissen. Het moet de bedoeling zijn de gemeenteraad op te waarderen en daarin speelt de opleiding van mandatarissen een belangrijke rol.

III. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005 (bevoegdheid Binnenlandse Aangelegenheden van minister Keulen) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 10 stemmen tegen 4.

DEEL 2 : BESTUURSZAKEN

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

1. Toelichting over de beleidsnota Bestuurszaken 2004-2009

Omgevingsanalyse

De minister stelt dat Vlaanderen beschikt over een sterk ambtenarenkorps dat zich klantgericht opstelt en verantwoordelijkheid neemt, maar dat betekent niet dat de overheid niet beter kan. Integendeel, de overheid moet meer kwaliteit nastreven. Uit internationale vergelijkingen blijkt dat België inzake kwaliteit van de overheid niet zo goed presteert. Vlaanderen scoort weliswaar beter, maar toch mag en moet men ambitieuzer zijn.

Efficiëntie en transparantie zijn essentieel voor de competitiviteit en voor het vertrouwen van de burger in de overheid. De Vlaamse overheid moet vertrouwen en rechtszekerheid bieden. Hiervoor is het nodig om goede wetten te maken, een kwaliteitsvolle dienstverlening te garanderen, en efficiëntie en effectiviteit na te streven. Dat moet gebeuren met goed opgeleide mensen en met de nodige middelen.

Een aantal bevoegdheden zoals bestuurszaken, administratieve vereenvoudiging, e-government en ICT zijn gebundeld in de portefeuille van de minister. Die bundeling biedt opportuniteiten met het oog op een goed bestuur.

Recht op kwaliteit

De burger heeft recht op een kwaliteitsvolle dienstverlening. De overheid moet daarom toegankelijk en diligent zijn, moet ook een luisterende overheid zijn. Zij moet goede wetten maken, zorgen voor vlotte procedures en voor innovatie, dit laatste vooral via e-government.

De burger moet beschouwd worden als een klant, maar dan niet op een unidimensionele manier. De minister wil met de burger een partnerschap aangaan waaraan rechten en plichten zijn verbonden. De overheid kan uiteraard niet ingaan op alle vragen van de burger, want ze moet het algemeen belang dienen.

Een toegankelijke overheid betekent een betere en meer geïntegreerde dienstverlening die afgestemd is op de werkelijke behoeften van de gebruiker. Men opteert voor éénlokettoepassingen die zich zo dicht mogelijk bij de burger bevinden. Daartoe wil de minister samenwerken met de minister van Binnenlands Bestuur. De gemeenten zijn immers het aanspreekpunt dat zich het dichtst bij de burger situeert. Wat de eenloketfunctie betreft, opteert men ook voor de integratie van front offices en back offices.

De minister vraagt meer aandacht voor mensen met een handicap, zowel wat betreft de toegankelijkheid van de elektronische dienstverlening als de fysieke loketten (telefoon, briefwisseling, enzovoort).

Een luisterende overheid is belangrijk volgens de minister. Het volstaat niet dat ambtenaren louter over technische competenties beschikken. Er zullen gebruikersbevragingen worden georganiseerd.

Een diligente overheid helpt de gebruikers snel en geeft de juiste informatie. In een dienstverleningscharter moeten een aantal standaarden worden opgenomen waar de burger recht op heeft. Dat moet een coherent geheel vormen met de deontologische code en met het integriteitsbeleid.

Er moet sprake zijn van goede regels, eenvoudige procedures en innovatie. Er zal veel aandacht worden geschonken aan het regelgevingsproces. Dat moet leiden tot nieuwe regelgeving die voldoet aan de criteria voor goede regelgeving. Ook streeft men naar een samenhangende bestaande regelgeving, die gecodificeerd en zoveel mogelijk samengebracht is in één tekst. Ook moet de regelgeving zo weinig mogelijk administratieve last genereren.

Met het oog op goede regels zullen er zowel structurele initiatieven als concrete vereenvoudigingsprojecten worden opgezet. Die projecten verlopen via drie wegen. Er is de administratieve lastenverlaging, de vereenvoudiging van administratieve procedures en een juridisch-technische vereenvoudiging. Uit de doorlichting door de kenniscel blijkt dat er tot nu toe nog te weinig effect zichtbaar is op het terrein. Weliswaar bestaan er goede plannen, maar de klemtoon moet nu verschuiven naar actie en resultaten op het terrein. In de beleidsnota worden terzake een aantal klemtonen gelegd.

De minister wil ook onderzoek doen naar een veralgemeend gezaghebbend advies, zodat burgers en bedrijven rechtszekerheid kunnen verkrijgen als ze een aanvraag richten tot de overheid. Ze moeten een antwoord krijgen op hun vraag wat ze moeten doen om in orde te zijn met de regelgeving. Als ze zich daaraan conformeren, moeten ze daarvoor worden gehonoreerd.

Een rode draad bij het nastreven van goede regels is het ‘matig regelen’, want nu is er sprake van een te grote reguleringsdrift. Ex ante zal er gewerkt worden met een reguleringsimpactanalyse (RIA). De lichte RIA wordt toegepast vanaf 1 januari 2005 en geëvalueerd in 2006. De zware RIA moet op punt staan tegen 2007. Maar er zal ook ex post gewerkt worden met de reguleringsimpactevaluatie. Het is verder belangrijk goed te regelen, ex ante met een regelgevingsagenda, en ex post via thematische codificaties.

Een verankering moet gebeuren via de kwaliteitscellen reguleringsmanagement. Men streeft ernaar binnen elk beleidsdomein te werken met een cel wetgevingsbeleid. Het verheugt de minister dat deze ideeën ook leven bij de voorzitter en dit parlement. Hier moet men kunnen komen tot een goede synergie. Dit is immers een bekommernis van de uitvoerende macht, die net zozeer leeft bij de wetgever.

De minister hoopt op het terrein tot tastbare en meetbare resultaten te kunnen komen. Hij beoogt een centrale aansturing door een kenniscel, die zal zorgen voor vorming, communicatie en sensibilisering, en voor een kwaliteitscontrole op het gebruik en de toepassing van de meetinstrumenten. Er zal daartoe een monitoringsysteem worden uitgebouwd. Vanuit die centrale aansturing beoogt de minister ook een goede samenwerking met de functioneel bevoegde ministers, die elk op hun terrein hun verantwoordelijkheid hebben, en met de gemeenten, die het eerste aanspreekpunt zijn. Dat laatste gebeurt in samenwerking met de minister van Binnenlands Bestuur, maar er moet ook een goede samenwerking zijn met de permanente vertegenwoordiger bij de EU. Er moet dus zowel horizontaal als verticaal een goede samenwerking komen.

De minister streeft naar permanent rollende actieplannen, zodat men niet van jaar tot jaar nieuwe plannen moet opzetten. Hij wil permanent kunnen voortwerken met die actieplannen en ze koppelen aan jaarlijkse vooruitgangsrapporten.

De procedures moeten eenvoudig zijn. Vanaf 1 januari 2005 wil de minister de maatregel terzake, die reeds gedeeltelijk in werking was getreden onder de vorige regering, uitbreiden naar alle beleidsdomeinen. Dat betekent dat men inzake administratieve lasten de compensatieregel zal toepassen op alle beleidsdomeinen. Telkens er nieuwe administratieve lasten ontstaan als gevolg van besluiten, moet er dus worden gecompenseerd. Dat is zeer ambitieus, maar het moet volgens de minister haalbaar zijn.

Er zal per beleidsdomein een meting worden verricht van de lasten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijk is (top-downbenadering). Een eerste project terzake zal het beleidsdomein Toerisme als voorwerp hebben. Men zal dit beleidsdomein van boven tot beneden doorlichten, alle regels waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijk is bekijken, en overgaan tot een administratieve vereenvoudiging. De lasten zullen echter ook omgekeerd worden gemeten, vanuit het perspectief van de doelgroep (bottom-upbenadering). Het eerste project daar zal het beleidsdomein Landbouw als voorwerp hebben. Daar zal men uitgaan van de landbouwer en de regels waarmee hij wordt geconfronteerd. Dit zijn twee aparte benaderingen, die zullen worden geëvalueerd en verder geïmplementeerd.

Er wordt gestreefd naar een optimaal hergebruik van gegevens. Dat is heel belangrijk. Voor mensen en bedrijven is het een bron van ergernis dat ze telkens opnieuw dezelfde gegevens moeten verstrekken aan de overheid, terwijl ze ervan uitgaan dat die gegevens reeds voldoende werden verstrekt. Ook zal er een permanent on-linemeldpunt voor klachten, opmerkingen en suggesties komen.

E-government zal als een elektronische hefboom worden gebruikt, als een middel tot het verbeteren van de dienstverlening en het vergroten van de interne efficiëntie. Daarbij moet de overheid worden herdacht, want e-government is meer dan het digitaliseren van het bestaande dienstenaanbod. Een elektronische overheid is een herdachte overheid. De interne machinerie zal moeten geherorganiseerd en de back office mee aangepast worden, anders is er enkel frontaal een digitale portaalsite en is niet de hele overheid mee aangepast. E-gov staat in nauwe band met administratieve vereenvoudiging, een beleidsoverschrijdend gegeven. Er zal vanuit een centrale cel worden samengewerkt met cellen in de andere beleidsdomeinen.

De overheid heeft een strategische, coördinerende en stimulerende rol. De eindverantwoordelijkheid voor elk beleidsdomein ligt bij de bevoegde minister. Er zullen technologische en methodologische bouwstenen worden gebruikt en er zal aandacht uitgaan naar organisatorische versteviging en budgettaire impulsen daartoe.

Efficiënte en doeltreffende overheid

Mensen en structuren spelen een belangrijke rol met het oog op een efficiënte en doeltreffende overheid. Ten voordele van transparante structuren opteert het regeerakkoord ervoor om de BBB-hervorming uit te voeren. Inmiddels is een ministerieel comité opgericht, alsook een college van ambtenaren-generaal. Heel binnenkort worden de eerste beslissingen genomen over de meest urgente zaken met het oog op de uitvoering van BBB.

Prioritair is de afbakening van homogene en transparante beleidsdomeinen. Er moet een structurele samenwerking ontstaan tussen departementen en agentschappen via managementcomités, beleidsraden en door afspraken in de managementcontracten en de beheersovereenkomsten.

De mensen in die structuren zijn zo mogelijk nog belangrijker. Streven naar de juiste persoon op de

juiste plaats en een herplaatsingsbeleid, zullen een grote rol spelen in de loop van deze regeerperiode. Dat moet gebeuren in twee richtingen: enerzijds verticaal door het upgraden van mensen met bijzondere competenties en anderzijds horizontaal door herplaatsing, wat belangrijk is in het licht van de wervingsstop. Er wordt voorzien in een aanzienlijk bedrag voor vorming, opleiding en begeleiding. Men gaat naar een verruimde interne arbeidsmarkt in het MVG en alle VOI's, en de ambitie bestaat zelfs om te gaan naar een verticale verruiming naar de lokale besturen.

Betrokkenheid bij het beleid vindt de minister zeer belangrijk. De samenleving is een participatiesamenleving geworden. Actieve participatie komt de kwaliteit van de beleidsvoering en het draagvlak van het beleid ten goede. Ook dat is uitvoering van BBB. De minister wil gaan naar strategische adviesraden met advies van deskundigen en overleg tussen de beleidsverantwoordelijken en het middenveld. Hij ziet dit als een voorwaarde voor een democratisch draagvlak en voor transparantie.

De overheid zal proberen de kennis zelf te beheren. Outsourcen blijft mogelijk, maar men mag niet zoveel outsourcen dat men de strategische kennis niet meer in huis heeft. Men moet altijd zelf nog strategische kennis in huis houden via ambtenaren die deze beheersen. Men kan niet het signaal geven dat men een kwalitatief hoogstaande, slagkrachtige en moderne administratie wil, en tegelijkertijd onvoldoende geloof hebben in haar kennis en expertise. Vooraleer uit te besteden, moet er worden nagegaan of men zelf de kennis en expertise in huis heeft. Dat zal vaak het geval zijn. Inzake ICT bijvoorbeeld moet men zelf voldoende kennis in huis hebben om de zaken op te volgen, zo niet verzeilt de overheid in een preciaire situatie.

De overheid moet tevens een lerende organisatie zijn. De minister wil bij wijze van project kenniskaarten invoeren. Er is immers een grote hoeveelheid aan kennis aanwezig bij de eigen ambtenaren. Die kennis is niet altijd gerelateerd aan de taak die ze hebben. Er zijn bijvoorbeeld mensen met een grote zelfontwikkeling, die veel hebben gestudeerd en veel kennis hebben verworven. Het is de bedoeling om op vrijwillige basis aanwezige kennis in kaart te brengen om bij bepaalde projecten terug te kunnen vallen op de eigen mensen.

De minister streeft naar 'communities of practice' met het oog op kennisdeling. Het is belangrijk ho-

horizontaal te werken en ervoor te zorgen dat mensen niet op een eiland werken. Groepswork wordt steeds belangrijker op alle domeinen in overheid en bedrijfsleven. Mensen met eenzelfde kennis en een gelijkaardige ervaring worden samengebracht bij bepaalde problemen. De minister ziet de overheid verder als een levende organisatie die zichzelf permanent evalueert, bevraagt en naar verbetering streeft.

De minister vindt de interne controle van groot belang. De vraag is hoe men omgaat met risico's. BBB opteert voor vrijheid en verantwoordelijkheid voor het management op financieel vlak en inzake personeelsbeheer. Tegenover vrijheid moet ook verantwoordelijkheid staan, en daarom opteert men voor een efficiënt intern controlesysteem dat bijdraagt tot de kwaliteit van de overheid. Men zal een beroep doen op de Interne Audit die de interne controlesystemen op hun werking evalueert en die via het auditcomité aan de Vlaamse Regering rapporteert.

Interne controlesystemen evalueren, rapporteren en ook aanbevelingen formuleren zijn belangrijke uitgangspunten. Het is de bedoeling om te leren uit een interne audit. Concreet zal de Interne Audit sensibiliseren bij alle entiteiten van de Vlaamse overheid en vormingen, trainingen en opleidingen verzorgen. Interne Audit moet hét kenniscentrum worden en integriteitsaudits uitvoeren.

Als efficiënte en doeltreffende overheid moet men ook instaan voor een goed beheer van de materiele middelen. ICT-beleid is daarbij heel belangrijk. Het is een strategisch instrument dat de dienstverlening versnelt, de efficiëntie van de medewerkers verhoogt en nieuwe communicatievormen met de burger creëert. In het ICT-beleid opteert men voor een gemeenschappelijk dienstenaanbod met een vrije afname voor ministerie, VOI en VWI. Men streeft integratie na van zowel de front als de back offices van de diverse entiteiten. Er zullen geen eilanden worden gecreëerd en men zal zoeken naar meerwaarde. Daartoe zullen infrastructuur, tools en systemen worden aangeboden, de continuïteit en beveiliging worden verzekerd, richtlijnen inzake interconnectiviteit worden gegeven en de digitale handtekening worden geïmplementeerd. Dat laatste is nieuw en zal een kwalitatieve bijdrage leveren aan e-government en administratieve vereenvoudiging.

Op het vlak van het facilitair management worden bij de huisvestingsstrategie begrippen als duurzaamheid, toegankelijkheid en decentralisatie voorop geplaatst. Er komt een grote klemtoon te liggen op een zuinig en milieubewust energiebeleid met een energie- en milieubalans voor gebouwen, en de invoering van nieuwe technologie in het voertuigenpark, met het vooropstellen van de Euro 4-norm en voertuigen met alternatieve aandrijving. Men zal blijven pleiten voor de aankoop van (h)eerlijke en milieuvriendelijke producten. De overheid heeft immers een voorbeeldfunctie. Inzake het bouwmeesterschap wordt continuïteit vooropgesteld.

Voorbeeldige en moderne werkgever

Dit principe zal worden uitgewerkt via het geven van vertrouwen en verantwoordelijkheid. Er zullen beheersovereenkomsten worden gesloten en het ontstaan van verkokering zal worden vermeden. Er worden daarom doelstellingen geformuleerd voor de hele Vlaamse overheid, zowel inzake personeelsbeheer als inzake kwaliteitsbeheer, e-gov, reguleringsmanagement en integriteit, aangevuld met een strategische invulling per beleidsdomein. Dit zal worden ondersteund via managementontwikkelingsprogramma's.

Er zal flexibiliteit worden gevraagd, maar ook gegeven. Er zal een leeftijdsbewust personeelsbeleid worden gevoerd waarbij ervaringsdeskundigen – dit geniet de voorkeur boven de term 'oudere werknemers' – zullen worden ingezet. Er zal ook worden gewerkt met landschapbureaus en elektronische documentatie. Dat moet leiden tot communicatie, samenwerking en kennisdeling. Dat nieuwe concept vergt een enorme omschakeling van het personeel. Ook telewerken zal worden gestimuleerd, want het biedt tal van voordelen inzake mobiliteit en zorgt voor een betere combinatie tussen arbeid, gezin en vrije tijd. Er zullen op dat vlak sensibiliseringsacties worden gevoerd.

Als werkgever moet de Vlaamse overheid iedereen gelijke kansen geven. Er zal een waardencharter worden opgesteld dat een leidraad biedt voor het contact met de burgers en bij de onderlinge contacten tussen medewerkers. Men gaat uit van gelijke kansen voor iedereen ongeacht geslacht, seksuele geaardheid, afkomst, leeftijd en andere. Men zal proberen om een vrouwvriendelijke werkgever te zijn door bij aanwerving bij gelijke kwalificatie

de voorkeur te geven aan het ondervertegenwoordigde geslacht. Bij vacatures zal er specifiek worden gesensibiliseerd. Vooral voor het middenkader en het topkader zal men proberen kandidaten te vinden voor de openstaande vacatures.

Het personeelswelzijn zal de nodige aandacht krijgen. De sociale dienst moet een echte dienst voor personeelszorg worden. Ook zal er aandacht worden besteed aan kansengroepen via stages en tewerkstellingsmaatregelen. In het licht van een positief arbeidsklimaat zal een meldpunt worden gecreëerd voor grensoverschrijdend gedrag. Medewerkers zullen worden betrokken en gestimuleerd. De personeelstevredenheid zal geregeld worden gemeten en creativiteit zal worden gestimuleerd. De minister wil een innovatieprijs lanceren waarbij ambtenaren zelf ideeën kunnen spuien.

Voor elke medewerker zal een beleid van opleiding, training en vorming worden gevoerd. Er wordt gestart met een uitwisseling met externe organisaties, met onder meer een project met tweerichtingsverkeer met de privé-sector. Er wordt werk gemaakt van een permanente competentieontwikkeling. Waardegebonden competenties zoals klantgerichtheid, betrouwbaarheid en samenwerking krijgen veel aandacht.

Men streeft naar loopbaanpaden voor iedereen, niet alleen voor leidinggevend. De implementatie van het volledige beloningsbeleid zal worden uitgesteld door de budgettaire beperkingen. Men concentreert zich op twee prioriteiten: het verbeteren van de interne billijkheid en de functionerings-evaluatie. In het middenkader zitten veel mensen die zich de facto hebben opgewerkt. Ze leveren prestaties boven hun beloningsniveau. Het is de bedoeling dat niveau te upgraden. De expertenloopbaan ligt hier voor de hand.

Integriteitsbeleid

Het integriteitsbeleid vormt het sluitstuk voor een beter beleid. Een integrale Vlaamse overheid draagt bij tot het vertrouwen van de bevolking. De ambtelijke en politieke doelstelling is schending van de integriteit te voorkomen en medewerkers te leren omgaan met de beslissingsruimte. Dit wordt belangrijker omdat overheid en privé-sector steeds meer contact met elkaar hebben en/of samenwerken. Dit beleid moet deel uitmaken van de hele loopbaanontwikkeling en zal dus worden opgeno-

men in de competentieprofielen, de interviews en persoonlijkheidstests. Het zal deel uitmaken van de evaluatiecriteria en aan bod komen in training en vorming.

Er zullen hiertoe tal van initiatieven worden genomen. Zo komt er een integriteitscoördinator en een integriteitscommissie. De coördinator zal een soort deontologische code opstellen en de behoefte aan een meldpunt onderzoeken. De commissie zal het beleid aansturen en coördineren. Ze zal preventief werken en algemene richtlijnen en adviezen verstrekken. Dit staat los van de Ombudsdienst. De Integriteitsdienst zal wel samenwerken met de Ombudsdienst, de Interne Audit en het management.

Vlaanderen en andere besturen

De minister hoopt een volledige Vlaamse autonomie in bestuurszaken te bereiken. Daarvoor moet de bijzondere wet worden gewijzigd, zodat men niet meer gebonden is door het KB algemene principes voor het ambtenarenstatuut. De minister wil streven naar een minder star ambtenarenstatuut. Een performante overheid moet haar statuut kunnen uitwerken, los van de federale principes. De minister hoopt aan Franstalige kant een objectieve partner te vinden. Er zal verder nauw samengewerkt worden met de lokale besturen voor e-government, administratieve vereenvoudiging en dergelijke. Dat zal gebeuren in samenwerking met de minister van Binnenlands Bestuur, met Europa en met andere regio's.

10 krachtlijnen van het beleid

Tot slot vat de minister de 10 krachtlijnen van zijn beleid samen: het dienstverleningscharter, de cel Reguleringsmanagement, het meldpunt Administratieve Lasten en Ingewikkelde Procedures, het herplaatsingsbeleid, de actieve participatie en betrokkenheid, de kennisdeling, de digitale handtekening, een zuinig en milieubewust energiebeleid, waardegebonden competenties en een integriteitsbeleid.

2. Toelichting over de uitgavenbegroting 2005

Opmerkingen Rekenhof

De minister verwijst naar de opmerking over Contactpunt Vlaanderen en stelt dat die onder de

bevoegdheid valt van de minister-president. Het Rekenhof vraagt waarom niet alle uitgaven in één budget worden verzameld. De minister stelt dat het de bedoeling is om vanaf 2006 de uitgaven van Contactpunt Vlaanderen die te maken hebben met het portaal, duidelijk te scheiden van de uitgaven die te maken hebben met e-government. Gezien de huidige verstrengeling van die budgetten werd met de kredietbeheerder van Contactpunt Vlaanderen afgesproken dat een definitieve splitsing pas vanaf 2006 wordt doorgevoerd en dat deze in 2005 zou worden voorbereid.

De minister kan instemmen met de bedenking van het Rekenhof over artikel 60.

Wat sale-and-rent-back van de Vlaamse overheidsgebouwen betreft, wordt 10.013.000 euro ingeschreven op het programma 26.1 'Gebouwen' (basisallocatie 12.06 'Huur gebouwen'). Dat zal gebeuren in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

Er is ook een opmerking van het Rekenhof over de wervingsstop. De minister stelt dat de geciteerde cijfers werden berekend aan de hand van een prognose over de natuurlijke afvloeiing van het personeel. Die bedraagt ongeveer 4 percent van de ambtenarenpopulatie. Het gaat dan over pensionering en vrijwillig ontslag. Voor het MVG en de VOI's komt dat neer op 1.650 personen per jaar. Gerekend aan een gemiddelde bruto weddekost van 45.000 euro per jaar, en rekening houdend met een gespreid vertrek over een jaar, krijgt men een bedrag van 35,8 miljoen euro. Het gaat om 11 miljoen euro voor het MVG en 24,8 miljoen euro voor de VOI's.

In verband met de opmerking over de vorming en opleiding van de ambtenaren, verklaart de minister dat in het sectoraal akkoord 2003-2004 bepaald is dat er een stijging zal zijn voor vorming en opleiding met 10 percent. Basisallocatie 12.08 van het programma 99.1 moet in verhouding worden gezien met de nieuwe basisallocatie 01.05 'Allerhande uitgaven ter aanmoediging van de interne arbeidsmobiliteit'. De nieuwe basisallocatie heeft een budget van 1.672.000 euro.

Programma 11.7 'E-Government'

Het initieel budget voor e-government bedraagt 5.228.000 euro. Er is een besparing doorgevoerd

van 696.000 euro ten opzichte van het initieel budget van 2004. Alle uitgaven die nodig zijn om de doelstellingen van het programma te realiseren, zullen via basisallocatie 12.10 moeten worden gefinancierd.

Programma 11.8 'Reguleringsmanagement'

Wat het reguleringsmanagement betreft, is er een nieuw programma in 2005 met een krediet van 300.000 euro. Dat valt uiteen in 30.000 euro voor communicatie en 270.000 euro voor de uitbouw, de werking en de expertiseopbouw inzake reguleringsmanagement en administratieve vereenvoudiging.

Programma 26.1 'Gebouwen'

Het beleidskrediet in programma 26.1 'Gebouwen' bedraagt in 2005 initieel 67.089.000 euro tegenover initieel 66.852.000 euro in 2004. Dat is een stijging met 238.000 euro. Dit wordt vertekend door een daling met 3,8 miljoen euro op de afwerking VAC Hasselt, waarvoor niet meer in een budget moet worden voorzien.

Wat de huur van onroerende goederen betreft (basisallocatie 12.06), wordt rekening gehouden met de opmerking van het Rekenhof over de begrotingsopmaak 2005. Er wordt voorzien in een bijkomende huur van 10.013.000 euro. Voor het 'onderhoud zonder meerwaarde van gebouwen in eigendom of gehuurd met inbegrip van databekabeling en telefonie in gehuurde gebouwen' (basisallocatie 12.11) wordt het krediet aangepast aan de reële noden (van 10,2 naar 10,5 miljoen euro).

Programma 99.1 'Interdepartementale bestaansmiddelen'

Het niet-gesplitst krediet daalt met 3.825.000 euro en het gesplitst krediet met 8.279.000 euro ten opzichte van de budgetten na de tweede begrotingscontrole 2004. Het totale krediet bedraagt in 2005 651.816.000 euro.

Wat basisallocatie 11.03 'Salarissen en toelagen voor het personeel' betreft, stelt de minister dat de vermindering van deze kosten het gevolg zijn van de wervingsstop. Het komt neer op 11 miljoen euro voor het MVG en op 24,8 miljoen euro voor de VOI's. Het initieel budget voor 2005 bedraagt 420 miljoen euro.

Op basisallocatie 12.39 is in het kader van de budgettaire doelstellingen van de regering 5 miljoen euro bespaard op het vastleggingskrediet voor 2005. Het ordonnanceringskrediet daarentegen bedraagt 89 miljoen euro ten opzichte van 77 miljoen euro in 2004. Dat is een belangrijke stijging om de impliciete schuld mee te helpen wegwerken.

Op basisallocatie 74.06 is het vastleggingskrediet voor 2005, op enkele technische verhogingen na, behouden op het niveau van 2004. Het ordonnanceringskrediet daalt ten opzichte van 2004, omdat er in 2004 hoofdzakelijk bedragen waren opgenomen voor de overname van de infrastructuur die door SBS ter beschikking was gesteld.

II. Algemene bespreking

Algemene appreciatie

De heer *Johan Sauwens* vindt de beleidsnota een ambitieus en interessant werkstuk. CD&V wil volop steun bieden aan een beleid dat de kwaliteit van de dienstverlening aan de burger wil verhogen.

De heer *Marnic De Meulemeester* verklaart namens de VLD-fractie dit een goede beleidsnota te vinden. De nota bevat interessante voorstellen voor de verbetering van de dienstverlening aan de burger en een betere werking van de Vlaamse administratie.

De heer *Hubert Brouns* vindt de beleidsnota heel interessant, maar vraagt zich af of alles ook realiseerbaar is.

Mevrouw *Joke Schauvliege* vindt de beleidsnota een goed werkstuk en een goede vertaling van het regeerakkoord.

De heer *Kris Van Dijck* vindt dat de beleidsnota de nodige ambitie uitstraalt. De spreker weet dat de minister altijd veel belang heeft gehecht aan een kwaliteitsvolle overheid. Nu kan hij op dat vlak initiatieven nemen. De lat ligt hoog maar het siert de minister dat hij die uitdaging wil aangaan. De houding van de ambtenaar en de bereikbaarheid van de diensten bepalen volgens de spreker het vertrouwen van de burger in de overheid én in de politiek. Die twee moeten in partnerschap zorgen voor een goed beleid.

De heer *Norbert De Batselier*, commissievoorzitter, stelt dat de beleidsnota de mogelijkheid biedt om in te spelen op de manier waarop de Vlaamse overheid werkt. Men moet dat voortdurend in vraag durven stellen en de minister doet dat ook.

De *minister* is het ermee eens dat men zichzelf voortdurend in vraag moet durven stellen. Wie niet kritisch is, valt stil. Hij merkt op dat dit niet als kritiek op de ambtenaren mag worden gelezen, want die zijn van goede wil en geven blijk van kennis van zaken. Dat is de minister onder meer bij de beleidsvoorbereiding opgevallen.

De minister stelt dat zijn prioriteiten in de commissie nog ter sprake zullen komen aan de hand van de jaarlijkse beleidsbrieven. Er zal een tijdspad worden uitgetekend. Wat om budgettaire redenen moet worden uitgesteld, kan men misschien terug opvissen vanaf 2007.

Omgevingsanalyse – overheid als partner van alle Vlamingen

De heer *Johan Sauwens* haalt enkele citaten aan uit de beleidsnota: “Uit een studie van de Europese Centrale Bank blijkt dat België op het vlak van de overheidsadministratie, met inbegrip van de administratieve overlast en het functioneren van het gerechtelijk apparaat, op de elfde plaats staat. Alleen Italië, Griekenland en Frankrijk doen het nog slechter. Als gepeild wordt naar de waardering van de burger voor de overheid, behaalt België de slechtste score, op Griekenland en Italië na.” (blz. 7 van de beleidsnota), “Burgers en ondernemingen geven het signaal dat de regelgeving en de procedures in België en in Vlaanderen van onvoldoende kwaliteit zijn. Dat is voor hen een grote bron van ergernis. Dit wordt bevestigd door verschillende bronnen, onder meer de enquête van het Federaal Planbureau en het meldpunt voor administratieve lasten, het zogenaamde meldpunt Kafka.” (blz. 10 van de beleidsnota).

De heer Sauwens merkt hierbij op dat er een groot verschil is tussen de Vlaamse en de federale administratie. Sinds Vlaanderen zelf meer verantwoordelijkheid en bevoegdheden heeft gekregen, werd een moderne administratie met een nieuw personeelsmanagement uitgebouwd. De spreker roept de minister op veel vertrouwen te geven aan zijn ambtenaren. Die hebben in de loop der jaren, soms in moeilijke omstandigheden, de mogelijkheden

gevonden om zich zo efficiënt mogelijk te organiseren en te functioneren ten dienste van de Vlaamse Gemeenschap.

Voor de heer Sauwens is het belangrijk dat het vertrouwen van de burger in de overheid wordt versterkt. De Vlaamse administratie staat alleszins hoger in de Europese rangschikking dan uit de inleiding van de beleidsnota blijkt, maar de minister heeft wel gelijk dat het altijd beter kan. Dat is ook de bekommernis van deze commissie.

Mevrouw *Linda Vissers* verwijst naar hoofdstuk 1 van de beleidsnota 'De overheid als partner', waarin de minister bevestigt dat de Vlaamse ambtenaar vandaag goed opgeleid, klantgericht en verantwoordelijk is. De minister verwijst echter ook naar een studie van de Europese Centrale Bank van 2003 waarin staat dat België op het vlak van de overheidsadministratie op de elfde plaats staat. Als wordt gepeild naar de waardering van de burger voor de overheid, behaalt België de slechtste score op Griekenland en Italië na. Waarop baseert de minister zijn uitspraken over de Vlaamse ambtenaar, rekening houdend met het feit dat de beleidsnota handelt over de Vlaamse en niet over de Belgische ambtenaar? De spreker zou graag meer gegevens hebben naast degene die worden aangehaald in 'The Quality of Government within Euroland' van professor Moesen van de KULeuven.

De heer *Kris Van Dijck* meent dat het geenszins de bedoeling van de minister was de Vlaamse ambtenaren af te rekenen op basis van een internationale vergelijking die gebruik maakt van gegevens over de Belgische ambtenarij. Men moet wel erkennen dat de overheid nog beter kan in haar dienstverlening ten aanzien van de burger.

De *minister* ontkent ten stelligste dat hij de kwaliteit van het Vlaamse ambtenarenkorps benedenmaats zou vinden. Integendeel, al van toen hij de beleidsvoorbereidende nota's kreeg, bij de regeringsvorming, was hij ervan overtuigd dat er in Vlaanderen een modern korps van ambtenaren actief is, dat beleidsvoorbereidend en beleidsuitvoerend werkt. De minister wenst duidelijk te beklemtonen dat Vlaanderen uitstekende ambtenaren heeft.

Dat betekent echter niet dat de overheid als geheel goed genoeg scoort. Dat moet worden bekeken. Omdat ook de beeldvorming een rol speelt, kan

het belangrijk zijn om bepaalde normen proberen te halen, al was het maar om de aangehaalde enquête bij te sturen met feiten en echte gegevens. De Vlaming heeft soms jammer genoeg een verkeerd beeld van het ambtenarenkorps.

Elke ambtenaar moet niettemin streven naar een permanente verbetering. Ook de Vlaamse overheid als geheel moet dit doen. Zelfs al presteren de 40.000 ambtenaren individueel zeer goed, dan kan het nog zijn dat ze collectief niet goed scoren, bijvoorbeeld omdat er sprake is van onvoldoende integratie of onvoldoende elektronische dienstverlening, of omdat men administratief niet eenvoudig genoeg werkt. Al die elementen spelen een rol bij de kwaliteitsnormen die de minister voorop wil plaatsen.

Met betrekking tot de vragen en bedenkingen bij de studies die terzake zijn verricht, antwoordt de minister dat de studie van de Europese Centrale Bank is gebaseerd op een aantal indicatoren voor de administratie, maar ook op indicatoren inzake onderwijs, gezondheid, publieke infrastructuur, herverdeling, stabiliteit en economische prestatie binnen de 23 OESO-landen. Inzake administratie in de enge zin scoort België slecht. België scoort beter als ook andere domeinen, zoals onderwijs, gezondheid, infrastructuur en herverdeling mee in rekening worden gebracht.

Professor Moesen heeft geprobeerd om een en ander wetenschappelijk te vertalen naar Vlaanderen. Hij besluit dat Vlaanderen een zesde tot een derde goedmaakt ten opzichte van de Belgische score. Zelf scoort België 18 percent lager dan de 'best practice'.

Hoe is professor Moesen tot zijn score voor Vlaanderen gekomen? De professor heeft vijftien subindicatoren genomen. Het is natuurlijk nodig dat men voor die indicatoren specifieke gegevens heeft voor Vlaanderen. Als men die statistische bronnen niet heeft, kan men onmogelijk tot goede metingen komen. Met behulp van de administratie Planning en Statistiek van de Vlaamse Gemeenschap heeft de professor voor acht subindicatoren adequate data kunnen onderzoeken. Voor de ontbrekende data heeft hij twee scenario's gehanteerd: een minimalistisch en een maximalistisch. In het eerste geval heeft hij voor de ontbrekende Vlaamse subindicatoren het Belgische cijfer ingevoerd. Hij ging

daar dus uit van de hypothese dat Vlaanderen voor die indicatoren niet beter zou scoren dan België. In het tweede geval heeft hij de score van de acht gekende subindicatoren – waarop er beter gescoord wordt dan België – overgenomen. Hij ging er dus van uit dat Vlaanderen op die vlakken net zo goed scoorde als op de acht gekende subindicatoren. Dat werd dan geëxtrapoleerd naar de onbekende subindicatoren.

De uitkomst van die simulatie is dat België een performantiescore heeft van 82 percent. Voor Vlaanderen ligt dat hoger: 85 percent in het minimalistische, 88 percent in het maximalistische scenario. Dat is een goede score, maar men moet streven naar een nog beter resultaat. De minister geeft toe dat er momenteel onvoldoende data beschikbaar zijn, maar het is niettemin een wetenschappelijke studie die men niet zomaar mag negeren. Het probleem in Vlaanderen is vaak dat er onvoldoende statistische bronnen voorhanden zijn om een goed beleid op te kunnen baseren. Meten is weten, en de basis van elk beleid. België was ooit een modelland inzake statistieken, maar is dat nu niet meer.

Goede regels – eenvoudige procedures – wetsmatiging

Verwijzend naar wat er in de beleidsnota staat over reguleringsimpactanalyses en -evaluaties, merkt de heer *Johan Sauwens* op dat men zich niet mag bezondigen aan kafkaïaans taalgebruik. Men mag het jargon en de theoretische benadering niet laten overheersen. De mensen op de werkvloer moeten nu al aan genoeg voorwaarden voldoen en nota's maken om de diverse opdrachten die hen van alle zijden worden gegeven, uit te voeren.

Mevrouw *Linda Vissers* vraagt hoe ver het staat met de uitbouw van het reguleringsmanagement in Vlaanderen, rekening houdend met de vaststelling dat er meer planning dan actie is en dat er nog een hele weg af te leggen is vooraleer er substantiële effecten merkbaar zullen zijn op de werkvloer.

De spreker stelt vast dat de minister een hele reeks vereenvoudigingsprojecten wil stimuleren, coördineren en opvolgen. Hij wil de administratieve lasten laten meten en de bestaande regelgeving in kaart brengen, de vorderingen bijhouden en zichtbaar maken, de bestaande regels evalueren, continu vereenvoudigingsprocessen opstarten en opvolgen, alle actoren die bij het reguleringsproces zijn

betrokken intensief laten samenwerken, pro-actiever optreden bij het omzetten van Europese richtlijnen, enzovoort. De spreker vraagt of de minister geen overregulering bij de Vlaamse administratie vreest met vergaderingen, verslagen, opvolging en nabesprekingen. Misschien zou het nuttig zijn om de verhouding te berekenen tussen het aantal vergaderuren en de productieve werktijd.

Mevrouw *Vissers* stelt vast dat de minister een onderscheid maakt tussen de lichte RIA (reguleringsimpactanalyse) en de zware RIA. Welk nuttig resultaat streeft hij na met de invoering van dit nieuw meetmechanisme? Op welke wijze worden de reguleringsmanagementcellen samengesteld en welke taken zullen ze krijgen? De minister opteert voor permanent rollende actieplannen in plaats van jaarlijkse actieplannen. Wanneer zal het eerste voortgangsrapport aan het Vlaams Parlement worden overgemaakt? Zullen de resultaten op een scorebord worden bijgehouden?

De spreker stelt vast dat er wordt overwogen om tijdens deze regeerperiode de administratieve procedures te vereenvoudigen en de meetinstrumenten uit te breiden. Wanneer wordt de eerste compensatieregel geëvalueerd? Zal het permanent on-lijnmeldpunt voor administratieve lasten en ingewikkelde procedures ook toegankelijk en operationeel zijn voor politieke mandatarissen op lokaal en provinciaal niveau?

De heer *Hubert Brouns* steunt het streven naar een goede regelgeving. Hij verwijst naar de aankondiging van de oprichting van een cel voor wetgevingsbeleid die moet nagaan of overbodige wetgeving kan worden geschrapt. De spreker dringt erop aan niet te lang te wachten met de oprichting. Het is belangrijk om er, na de vele keren dat iets dergelijks werd aangekondigd, eindelijk werk van te maken.

Mevrouw *Joke Schauvliege* vindt dat de minister terecht veel aandacht besteedt aan een goede regelgeving en eenvoudige procedures. Het is belangrijk om op dat vlak de komende vijf jaar resultaten te boeken. Voor het eerst is er nu een parlamentscommissie bevoegd voor decreetevaluatie. De spreker heeft reeds aan de commissievoorzitter gevraagd hoe men die evaluatie kan aanpakken. Zij heeft gesuggereerd om met een aantal deskundigen van gedachten te wisselen tijdens een hoorzitting.

In de beleidsnota ziet mevrouw Schauvliege een aantal positieve aanzetten tot decreetsevaluatie. Zo zou er een jaarlijks voortgangsrapport komen per beleidsdomein, maar ook een centrale aansturing zou behouden blijven. Hoe ziet de minister dat in de praktijk? Nergens in de beleidsnota is sprake van de kenniscel Wetsmatiging. Die heeft al heel wat werk verricht. Wil de minister gebruik maken van de expertise van de kenniscel?

De RIA vertoont enkele raakvlakken met de werkzaamheden van deze commissie. Hoe ziet de minister de werking van de RIA in de praktijk?

Het meldpunt vindt mevrouw Schauvliege een goede zaak, maar er zal wel een heel goede afstemming moeten gebeuren. Op federaal vlak bestaat immers reeds het meldpunt Kafka. Er kan dus nogal wat verwarring ontstaan. Werden reeds stappen ondernomen om samen te werken? Zullen meldingen aan Kafka die onder de Vlaamse bevoegdheden vallen, worden doorverwezen?

Mevrouw Schauvliege stelt vast dat er veel belang wordt gehecht aan de expertise in de gemeenten. Komt er een structurele samenwerking met de gemeenten inzake het melden van administratieve lasten of ingewikkelde procedures?

Ten slotte vindt de spreker het positief dat de administratieve vereenvoudiging en e-government op elkaar worden afgestemd. Hoe zal dat concreet gebeuren?

De decreetsevaluatie en de afbouw of verbetering van de regelgeving hebben de aandacht van de heer *Dany Vandenbossche* bij het lezen van de beleidsnota weerhouden. De uitvoering ligt bij de minister, maar de decreetgeving is een zaak van de decreetgever. Slaagt een parlement er wel in om de decreetgeving te beperken? Elk parlementslicd dient per legislatuur toch een paar voorstellen van decreet in? Als de regering geen ontwerpen van decreet indient, dan komt al gauw de opmerking van het parlement dat de regering te passief is. De spreker vindt dat het parlement zijn werking te veel afleidt aan de hand van het aantal goedgekeurde decreten.

De heer Vandenbossche stelt vast dat er al jaren sprake is van een vereenvoudiging, maar men slaagt er niet echt in om die door te voeren. Naast de regering is immers nog een ander mechanisme

werkzaam: parlementsleden zijn decreetgevers. Hoe kan het parlement de vereenvoudiging verwezenlijken? Het gaat hier dus eerder om een zaak van het parlement, en niet zozeer van de regering.

Mevrouw *Patricia Ceysens* vindt dat er inzake decreetgeving een mentaliteitswijziging nodig is. Parlementsleden zijn er steeds op gebrand om voorstellen van decreet in te dienen. Een afschaffing van een decreet moet natuurlijk ook per decreet gebeuren. De weerstand tegen afschaffing is echter zeer hardnekkig. Tijdens de vorige legislatuur werd er bijvoorbeeld 5 jaar lang gewerkt aan de afschaffing van een decreet inzake de huwelijksbemiddeling. De spreker hoopt dat tijdens deze legislatuur duidelijk wordt dat het afschaffen van een decreet even zinvol kan zijn als het goedkeuren van nieuwe decreten.

De heer *Norbert De Batselier* stelt vast dat men het in de commissie al vaak gehad heeft over een vermindering van de regelgeving. Het gaat om een boeiend thema, maar er is ter zake nog niet veel gerealiseerd. Hij is het niet volledig eens met de stelling van de heer Vandenbossche dat wetgeving vooral een zaak is van het parlement. De cijfers tonen aan dat tussen 1999 en 2004 in dit parlement 72 percent van de wetgeving is ingediend door de regering en 28 percent door het parlement. Bij die laatste 28 percent zit dan nog een deel decreten dat op de kabinetten is gemaakt maar door parlementsleden is ingediend. Een correctie in de andere richting is dat er 48 internationale verdragen werden goedgekeurd en daaraan heeft de Vlaamse Regering weinig werk gehad.

Er moet volgens de heer De Batselier een evenwicht komen tussen wat het parlement en wat de regering kan realiseren in verband met wetsmatiging en decreetsevaluatie. Daarbij moeten duidelijke afspraken worden gemaakt. Het parlement is op dit ogenblik niet uitgerust om zo'n opdracht tot een goed einde te brengen. Het kan wel een aantal zaken instrueren en begeleiden, maar het initiatief kan niet uitsluitend bij het parlement liggen.

De *minister* verklaart dat de RIA zowel door de OESO als door de Europese Commissie wordt aanbevolen. Het RIA-model dat hier wordt voorgesteld, is gebaseerd op het Britse model. De vorige regering heeft op 4 juni ll. beslist om de lichte RIA in te voeren vanaf 1 januari 2005, grosso modo voor alle regelgeving met verordenend effect voor

ondernemingen, organisaties en burgers. Er is een nota voor de Vlaamse Regering in voorbereiding waarin de verdere implementatie van de RIA wordt voorbereid. Half december kan die afgerond zijn. Het is de bedoeling dat de departementen zelf de RIA uitvoeren en dat de kenniscel-Wetsmatiging steekproefsgewijs controles doet.

De RIA is geen verzwaring van de werklust van de administratie, maar bundelt een aantal handelingen die de administraties bij het uitwerken van regels nu al toepassen, zoals de doelmatigheidstoets. Alleen zal alles nu meer gestructureerd en logischer gebeuren. Het is de bedoeling een kwaliteitsgarantie te bekomen.

Met de zware RIA wordt beoogd om effecten statistisch in kaart te brengen. Effecten zullen worden berekend, simulaties zullen in kaart worden gebracht, enzovoort. De zware RIA zal niet voor alle regelgeving worden ingevoerd, maar enkel voor grote, nieuwe wetgevingstakken zoals de energie-wetgeving en de milieuwetgeving.

De minister meldt dat het permanent on-line-meldpunt uiteraard ook zal openstaan voor lokale mandatarissen.

Het verheugt de minister dat hem gevraagd wordt om niet te lang te wachten met de evaluatie van de wetgeving. Hij is van plan daar werk van te maken. Hij vindt het positief dat de gedachte daarover zowel in het parlement als in de regering leeft en stelt voor na te gaan waar er synergieën mogelijk zijn.

De minister doet opmerken dat wetgevingsevaluatie en het nastreven van goede regels niet per definitie wil zeggen dat er geen nieuwe regels meer zullen komen. Men mag ook niet meegaan in de psychose om elke regel overboord te gooien. Gelet op de complexiteit van de samenleving zijn er regels nodig, maar men moet zich bij elke regel wel afvragen of die nodig is. Bij het voorbereiden van regelgeving moet men zich afvragen of men goed en doordacht bezig is, wat men wil bereiken en of daar regelgeving voor nodig is. Men moet bovendien kwalitatief zo goed mogelijk werken en zorgen voor een grotere rechtszekerheid. Geen enkele bedrijfsleider durft de nood aan regels inzake leefmilieu en ruimtelijke ordening te betwisten, ook al doen ze er vaak hun beklag over. Vaak vergt het zich conformeren aan de regels enorme investeringen, en als er dan 6 maanden later weer nieuwe re-

gels volgen, ontstaat er toch wel een probleem. De overheid moet dus meer rechtszekerheid kunnen bieden. Maar uiteraard kan het niet de bedoeling zijn naar een totale deregulering te streven. Sommige zaken moeten nu eenmaal bij decreet worden geregeld. Men moet vooral streven naar kwaliteit en rechtszekerheid.

De minister verklaart nog dat hij over de wetgevingsevaluatie zal rapporteren aan de regering. Desgewenst wil hij hierover ook in de commissie verslag uitbrengen.

De minister stelt vast dat 22 percent van de meldingen bij het meldpunt Kafka over Vlaanderen gaat. Dat is relatief weinig, maar het is dan ook een federaal meldpunt. Als men een eigen meldpunt zou openen, zouden er misschien meer meldingen zijn. Men zal de nodige contacten onderhouden, zodat men eventueel een eigen initiatief kan nemen.

Administratieve vereenvoudiging en e-government op elkaar afstemmen, is volgens de minister essentieel. Als men de burger bijvoorbeeld belooft dat hij zijn gegevens nog slechts één enkele keer moet opgeven bij de overheid, dan moet dat eigenlijk langs elektronische weg gebeuren. Die beleidslijn zal worden gehanteerd en uitgewerkt.

Wervingsstop

Het verbaast de heer *Johan Sauwens* dat de minister tijdens zijn inleiding nauwelijks is ingegaan op de wervingsstop. De mededeling terzake door de regering doet immers vragen rijzen. De wervingsstop heeft bij de diensten zelf voor heel wat onrust gezorgd. De grote vakbonden kondigen zelfs acties aan. Hoe moet de absolute wervingsstop worden geïnterpreteerd? Wat gebeurt er met de lopende wervings- en bevorderingsprocedures? Bij welke stap worden die procedures afgebroken? De spreker heeft van betrokkenen vernomen dat jury's die waren samengesteld en reeds waren bijeengekomen, plots werden ontbonden en dat mensen die waren opgeroepen om een examen af te leggen, werden afgebeld. Hoe wordt de wervingsstop concreet uitgevoerd? Welke opdrachten werden door de minister gegeven? Heel wat mensen zijn overigens bezig met werving, onder meer bij Selor. Wat gebeurt er met die mensen? Hebben ze vandaag nog opdrachten?

De heer Sauwens betwijfelt of dit soort lineaire maatregelen wel goed is. Zullen mensen die met

pensioen gaan of mensen die langdurig afwezig zijn, worden vervangen? Of zal men die functies invullen via de interne mobiliteit? Zal men het bestaande personeel nog harder laten werken dan het vandaag al doet?

De heer Sauwens beseft wel dat de gelijkmatige spreiding van de werkdruk en de werklast over alle diensten niet eenvoudig is. Hij verwijst naar de situatie bij het departement Leefmilieu en Infrastructuur. Daar is er sprake van een historisch gegroeide grote groep van leidend ambtenaren. Dat zijn vooral ingenieurs, waarvan de helft vijftigers zijn. In de loop van de volgende jaren gaan ze met pensioen. Zullen ze worden vervangen? Er zijn mensen die momenteel afvloeien en belangrijke functies bekleden. Zullen ze worden vervangen? Is er voorzien in uitzonderingen op die aangekondigde wervingsstop? Hoe reëel zijn de besparingen die de regering hiermee meent te realiseren? Wat is de weerslag van die maatregel? Voor 2004 zal het beperkt zijn, maar hoe zit dat voor 2005?

De heer Sauwens merkt nog op dat de wervingsstop een van de eerste beslissingen was van deze regering, die beweerde daarmee een maatregel van goed beheer te nemen. Volgens de spreker wordt op die manier bedekt aangegeven dat er in het verleden te veel mensen werden aangeworven en dat er niet hard genoeg wordt gewerkt. Anderzijds echter worden er in de diverse beleidsnota's tientallen nieuwe initiatieven aangekondigd. Wie zal die moeten uitvoeren? Van waar moet bijvoorbeeld de integriteitscoördinator komen? Uit de een of andere kelder waar niet wordt gewerkt? Wie zal zeten in de integriteitscommissie en wie zal het integriteitsplan van de Vlaamse overheid opstellen? Er zal terzake ook een meldpunt komen. In welke mate zal er ruimte zijn om te doen wat men zegt? Deze regering heeft immers beloofd te zullen doen wat ze zegt. De spreker vreest echter dat men zich met de wervingsstop helemaal aan het klemrijden is.

De heer Sauwens vraagt hoe de minister reageert op de stakingsaanzegging die hij heeft ontvangen. De spreker citeert uit een pamflet van de CCOD, dat stelt: "De wervingsstop is nefast voor de normale werking van de Vlaamse overheidsadministratie; leidt ongetwijfeld tot de vermindering van de dienstverlening aan burgers-klanten; draagt niet bij tot een beter en kwalitatief bestuur; draait de klok van de modernisering bij de Vlaamse over-

heid terug; brengt de bevorderingsprocedures in het gedrang; leidt tot een aantasting van een aantal sociale of gezinsvriendelijke maatregelen, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid van deeltijdse prestaties, bepaalde verlofstelsels, enzovoort; betekent een verdere afbouw van de tewerkstelling bij de Vlaamse overheid en staat haaks op de slogan van deze regering 'Werk, werk en nog eens werk.' Dat laatste is inderdaad het geval, als het gaat over periodes van laagconjunctuur en overheidstewerkstelling. Komen de bevorderingsprocedures trouwens in het gedrang?

Ook stelt de vakbond dat de maatregel inhoudelijk niet onderbouwd is. Het enige motief, aldus de vakbond, is besparen. Daarom heeft de bond een stakingsaanzegging ingediend voor onbepaalde duur. Dat betekent dat alle vormen van acties, zoals informatievergaderingen, prikacties, werkonderbrekingen en dergelijke, door de CCOD zullen worden erkend en ondersteund. De heer Sauwens is ervan overtuigd dat ook andere vakbonden soortgelijke initiatieven zullen nemen.

De heer *Marnic De Meulemeester* vraagt zich bij het lezen van de ambitieuze plannen in de beleidsnota af hoe een betere dienstverlening zal worden gerealiseerd met minder mensen, aangezien er een wervingsstop wordt ingevoerd.

Mevrouw *Linda Vissers* vindt het bericht in de pers van 16 november 2004 dat de Vlaamse overheid 1.200 ambtenaren op straat zet door de invoering van een wervingsstop en het feit dat in de meeste diensten niet in vervangingen zal worden voorzien, niet erg motiverend.

De *minister* doet opmerken dat er grenzen zijn aan de vertekening van de waarheid. Hij vraagt het debat zindelijk te houden. Een wervingsstop betekent niet dat er mensen op straat worden gezet.

Mevrouw *Vissers* stelt dat de wervingsstop tot eind volgend jaar een van de opvallendste besparingsmaatregelen van de Vlaamse Regering is in de begroting 2005. Als de Vlaamse overheid tegen eind volgend jaar 1.200 ambtenaren minder telt, zal dit een besparing van 35,8 miljoen euro opleveren. Aan de andere kant is er bij de Vlaamse kabinetten absoluut geen sprake van besparingen, maar wel van een personeelsuitbreiding. Haar fractie kan hier absoluut niet mee akkoord gaan.

De spreker besluit dat er een dubbelzinnig tweesporenpersoneelsbeleid wordt gevolgd: langs de ene kant zijn er motiverende maatregelen, en langs de andere kant zijn er 1.200 ambtenaren minder voor meer werkvolume, meer verantwoordelijkheid en minder perspectieven op een betere verloning.

De heer *Dany Vandenbossche* sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Sauwens over de wervingsstop. Is dat een volledige of een selectieve stop? De spreker denkt bijvoorbeeld aan de culturele sector. Als een museumdirecteur ontslag krijgt, geldt dan een wervingsstop? Als een orkestleider de opera verlaat, geldt dan een wervingsstop? Mobiliteit binnen de Vlaamse Gemeenschap zal niet volstaan om iemand met dergelijke kwaliteiten te vervangen.

De heer *Kris Van Dijk* kan het voornemen van een wervingsstop bijtreden, maar hij wil toch – op basis van een voorbeeld – een waarschuwing aan de minister richten. In 1994 waren er in Vlaanderen 109 boswachters, nu nog 91. Het bosbestand is dan wel lichtjes gedaald, maar het takenpakket is enorm toegenomen. De boswachters hebben nu een administratieve taak, een toezichthoudende, een adviesverlenende, enzovoort. Een en ander is niet meer in verhouding. Lineaire maatregelen kunnen problemen stellen. Men moet nagaan waar een wervingsstop mogelijk is, en waar niet.

De heer *Norbert De Batselier* merkt op dat de keuze voor een wervingsstop niet nieuw is. Die doelstelling is al vaak opgedoken, maar het zou nieuw zijn mocht ze worden gerealiseerd. De minister bevoegd voor Bestuurszaken zal de doelstelling ongetwijfeld trachten te realiseren, maar zijn collega's zullen het hem niet gunnen. Die zullen bij hem komen pleiten voor meer personeel.

De *minister* beseft dat alles relatief is en dat men ook in het kader van de wervingsstop enkel naar dat doel kan streven. Wat de nagestreefde besparing betreft, verwijst de minister naar de bedragen toegelicht bij de begroting. Het gaat meer bepaald over 35,8 miljoen euro, waarvan 11 miljoen euro voor het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Het gaat hier inderdaad over een budgettaire doelstelling. Indien er geen budgettaire dwang zou zijn, zou men een en ander beter doordacht kunnen aanpakken. Die dwang is er echter wel en men zoekt naar de beste oplossing. De minister geeft toe dat er momenteel geen pasklaar antwoord is.

Men heeft de leidende ambtenaren de budgettaire keuze voorgelegd en hen gevraagd hoe men die het beste kan realiseren voor hun departement of instelling. De administratie is volop bezig met die oefening. Er zijn al antwoorden binnen van diverse departementen. De minister is zich ervan bewust dat de oefening niet eenvoudig is, maar het zal volgens hem wel lukken.

De minister erkent dat er aan de wervingsstop een aantal problemen zijn verbonden. Een ervan is dat de continue diensten en rechtstreekse dienstverlening alleszins moeten blijven doorgaan. De wervingsstop mag de continuïteit niet in de weg staan en het administratieve apparaat mag niet stilvallen. De leidende ambtenaren zullen betrokken worden om hiervoor de nodige maatregelen te voorzien.

De lopende wervingsprocedures gaan door indien men zich al bevond in de fase van de eindinterviews. Ook wordt de wervingsreserve verlengd. Al die mensen behouden hun rechten, zodat er geen gigantische operatie van nieuwe examens moet worden opgezet. De interne procedures, zoals bevorderingen, gaan gewoon door. De wervingsdiensten worden niet werkloos. Een en ander is gekoppeld aan een herplaatsingsbeleid, wat een gigantische uitdaging vormt. Het beleidsrapport 2003, op basis van de PIP- en PEP-oefeningen, stelt dat er zowel tekorten als overcapaciteiten bestaan. In niveau A is er een tekort van 500 VTE en in niveau B van 1.100 VTE. In niveau C zijn er ongeveer 700 VTE te veel en in D ongeveer 850. Het teveel bij C en D valt ongeveer samen met het tekort in A en B.

De ambitieuze oefening bestaat erin om door een goed herplaatsingsbeleid te komen tot een upgrading. Net zoals men nu een beroep doet op de verantwoordelijkheid van de leidende ambtenaren om de wervingsstop op de best mogelijke manier te laten verlopen, moeten zij ook meewerken aan het herplaatsingsbeleid. Elke leidinggevende zal zeggen dat hij mensen te weinig heeft, maar de minister is ervan overtuigd dat er op een aantal terreinen mensen te veel zijn die beter op andere terreinen worden ingezet. Het komt erop aan een doorlichting te doen om uit te maken waar zich de tekorten en het overtal situeren.

De minister treedt nog de opmerking van de heer Sauwens bij over LIN, waar een oudere administratie werkt en waar nog steeds een maatregel uit

het verleden loopt over een vervroegde uitdiensttreding op 57 jaar. Die maatregel vindt de minister heel ongelukkig.

De heer *Johan Sauwens* vraagt of de minister kan bevestigen dat mensen die met pensioen gaan, niet worden vervangen, maar dat het verlies door interne herplaatsingen zal worden opgevangen.

De *minister* bevestigt dat dit in principe klopt. Aan de leidend ambtenaren werd gevraagd om rekening te houden met de continue en rechtstreekse dienstverlening, en om voor hun eigen departement met een voorstel te komen. Mogelijk kunnen er – weliswaar binnen dezelfde budgettaire inspanning – alternatieven uit de bus komen. Men kan de afvloeiing dus met een zekere flexibiliteit benaderen.

De heer *Sauwens* vraagt of het om een dwingende opdracht ging. Moet men een bepaald bedrag besparen per departement?

De *minister* Bourgeois verwijst naar het genoemde totaalbedrag: 35,8 miljoen euro verdeeld over het MVG en de VOI's.

De heer *Sauwens* vraagt of er al uitzonderingen zijn gekend.

De *minister* antwoordt dat er uitzonderingen zijn voor continue diensten en voor rechtstreekse dienstverlening. Als er bijvoorbeeld honderd buschauffeurs wegvallen, kan men uiteraard het openbaar vervoer niet lamleggen. De verantwoordelijken moeten zelf met voorstellen komen.

Beter Bestuurlijk Beleid

Wat het beter bestuurlijk beleid betreft, verwijst de heer *Johan Sauwens* naar het debat met de minister-president naar aanleiding van een vraag om uitleg. De minister-president kondigde aan dat er op 3 december een aantal belangrijke beslissingen zullen vallen. In welke maatregelen voorziet de minister bevoegd voor Bestuurszaken? In welke mate zal de afbakening van de beleidsdomeinen en de indelingen van de administratie en de diensten op de oorspronkelijk voorziene koers gebeuren? Wat zal er terzake gebeuren in 2005? Hoeveel geld heeft de regering in de begroting 2005 uitgetrokken voor deze operatie?

De heer *Sauwens* merkt nog op dat het project beter bestuurlijk beleid enorme herschikkingen en

inspanningen zal vergen. Hoe zal de overheid die operatie praktisch realiseren, met 1.200 ambtenaren minder? Als in al die domeinen minder mensen en minder middelen zijn, zal de kwaliteit van de dienstverlening in Vlaanderen dan niet worden afgebouwd? Zal het huidige niveau behouden blijven? Ten koste van welke andere taken zullen de nieuwe invullingen gebeuren?

De heer *Dany Vandenbossche* stelt vast dat het Beter Bestuurlijk Beleid weinig of niet aan bod komt in de beleidsnota. Wil de minister het BBB koppelen aan de wervingsstop? De spreker neemt aan dat niet wordt geraakt aan het concept zoals dat in de vorige legislatuur werd uitgetekend.

De heer *Norbert De Batselier* merkt op dat er in deze commissie tijdens een vorige vergadering al gediscussieerd werd over BBB. Het parlement heeft daarover niet altijd dezelfde mening als de regering. Het uitgangspunt van de spreker is nog altijd een goede evaluatie van de Vlaamse administratie. Met andere woorden, wat goed draait, moet goed blijven draaien. Wat niet goed draait, moet worden bijgestuurd. Daarom heeft de spreker altijd gepleit voor het uitvoeren van een sterkte-zwakke analyse in plaats van een hele hervorming door te voeren. Daar is echter niet voor geopteerd zodat die strijd verloren is. Het BBB moet worden uitgevoerd, ook met de wervingsstop. Het zal van de minister dan ook heel wat handigheid vragen om goed de prioriteiten van BBB vast te leggen en dit uit te voeren zonder extra aanwervingen.

De heer *De Batselier* doet nog opmerken dat hij inzake het BBB gelijk heeft gekregen wat de bevoegdheidsverdeling onder de ministers betreft. De spreker heeft voorspeld dat de werkwijze met de één-op-één relatie nooit zou slagen. De regering kan een nieuwe verdeling maken, maar een volgende regering zal dit toch weer veranderen, hoe die regering ook is samengesteld. De spreker wil geen enkele partij met de vinger wijzen; de politiek werkt nu eenmaal zo.

De *minister* verklaart de principes van het kaderdecreet BBB uit te zullen voeren. Er werd een ministerieel comité opgericht om te komen tot de nodige beleidsafstemming, alsook een college van ambtenaren-generaal, paritair samengesteld uit het MVG en de VOI's, met de opdracht de hele operatie te begeleiden en uit te voeren.

Er werd in eerste instantie een advies gevraagd over de beleidsdomeinen. Men vertrekt van 13 beleidsdomeinen. De minister is ervan overtuigd dat, om welke regering het ook gaat, men nooit zal komen tot de één-op-éénrelatie. Zelfs bij een situatie met een homogene regering bestaande uit één partij, zal men die relatie wellicht niet tot stand kunnen brengen. Dat is inherent aan de politiek. Het kan ook niet de bedoeling zijn de administratie telkens aan te passen aan de politieke realiteit; de politiek moet zich aanpassen aan de bestuurlijke realiteit. De minister meent dat men misschien bepaalde verbeteringen kan doorvoeren, maar die zullen wellicht niet veel van de huidige 13 beleidsdomeinen afwijken. Hij heeft het gevoel dat dit advies ook door het college van ambtenaren-generaal zal worden gegeven.

Een tweede belangrijke opdracht aan het college van ambtenaren-generaal heeft betrekking op de budgettaire neutraliteit. Dat is nu eenmaal de realiteit waarmee men rekening moet houden. Daarom staat in de beleidsnota dat men voorzichtig zal zijn met het oprichten van aparte rechtspersonen. De verzelfstandiging van de EVA's en IVA's moet in elk geval opnieuw worden bekeken, want die heeft een enorme impact op de pensioenlast. Men komt dan immers terecht in een aparte pensioensituatie, waarbij er bijdragen zijn aan het pensioenfonds van de parastatalen, terwijl het MVG onder een andere regeling valt. Dit zou een enorme budgettaire impact hebben.

Er zijn nog budgettaire implicaties van de hervorming waar de minister op dit ogenblik nog geen volledig zicht op heeft. Aan het college van ambtenaren-generaal werd gevraagd die oefening te maken. Er zijn in het verleden al studies over gemaakt, maar die zijn niet eenduidig, onder meer omdat ze interfereren met wat nodig is om het comptabiliteitsdecreet uit te voeren. Dat decreet zal op zich bepaalde verplichtingen met zich meebrengen inzake ICT. Men moet komen tot een gescheiden situatie, waarbij duidelijk is wat valt onder BBB en wat onder het comptabiliteitsdecreet. Tot nu toe is de oefening niet volledig gemaakt.

De administratie is momenteel bezig met de hogere bedoelde budgettaire oefening. Men zal een oplossing moeten vinden voor de beleidsdomeinen, en de leidende ambtenaren moeten hun posities kunnen innemen. Dit zijn de twee meest dringende zaken waarover moet worden beslist. Daarna zullen er in

het licht van de budgettaire prognoses beslissingen moeten worden genomen, waarbij men rekening zal moeten houden met de begrotingsrealiteit en de meerjarenplanning. Dit geldt evenzeer voor de wervingsstop.

Volgens de heer *Johan Sauwens* is de BBB-operatie een gemiste kans. Men had de politieke moed moeten hebben om zich aan de één-op-één relatie te houden. Hij kondigt aan hierop later nog terug te komen.

Dienstverlening door de Vlaamse overheid

De heer *Marnic De Meulemeester* verwijst naar een actuele studie van C-Concept uit Gent. Daaruit blijkt dat de dienstverlening aan de burger kan verbeterd worden. De Vlaming blijkt ontevreden over een aantal zaken: het gaat dan niet alleen over de openingsuren van de administraties, maar ook over de efficiëntie van de Vlaamse overheid. De overheid zou op de eerste plaats met een imago-probleem kampen.

De Vlaamse burger vindt de openingsuren niet flexibel genoeg, zo blijkt. De burger moet volgens de spreker op een zo goed mogelijke manier terecht kunnen bij de Vlaamse administratie; een en ander moet zo flexibel mogelijk kunnen. Ook cruciaal is de snelheid waarmee een dossier wordt behandeld, want die zou te wensen overlaten. Een burger die een dossier indient, verwacht terecht binnen een redelijke tijdspanne een antwoord op zijn vragen.

Uit de studie blijken ook een aantal positieve zaken. Zo zou de Vlaming zeer tevreden zijn over het onthaal bij de Vlaamse overheidsdiensten. Hetzelfde geldt voor de bereikbaarheid van informatie via het internet of via de telefoon.

De spreker verklaart de minister volledig te steunen inzake e-government, want dat is de toekomst. Toch blijkt er op dat vlak nog veel werk aan de winkel te zijn. Het moet mogelijk zijn dit nog dichterbij de burger te brengen.

Met betrekking tot de enquête van C-Concept, onthoudt de *minister* vooral het beeld van ontevredenheid dat leeft bij de Vlamingen. De minister hecht er belang aan dat er kwaliteitsnormen worden gehaald. De kostprijs om een label te krijgen, hoeft niet hoog te zijn. Als men de normen dan

haalt, kan dat bijdragen tot het beeld dat men in Vlaanderen goed bezig is en een performante en kwaliteitsvolle ambtenarij heeft met een goede dienstverlening.

De minister doet opmerken dat het geen wetenschappelijke studie betrof van C-Concept, maar een enquête die over vijf topics ging: kwaliteit van contactname, onthaal, dossierbehandeling, imago en innovatie. Er werden 734 Vlamingen in de provinciehoofdsteden bevraagd, hetgeen geen representatief staal is. Men moet dit onderzoek dus met het nodige voorbehoud benaderen: het gaat niet om een wetenschappelijk onderzoek, wel om een enquête. De term ‘openbaar bestuur’ was in de enquête niet nader gedefinieerd. Men heeft het gehad over zowel de gemeenten als de Vlaamse overheid. Het is moeilijk om hieruit goede conclusies te kunnen trekken.

Niettemin geeft de minister, met een groot voorbehoud, de resultaten. De vriendelijkheid haalt de hoogste score. Contact, fysieke toegang, bereikbaarheid en toegangsuren scoren laag maar zouden niet zo belangrijk zijn voor de algemene tevredenheid. Dossierbehandeling kan beter. De snelheid en de duidelijkheid hierbij zijn van belang voor de algemene tevredenheid. Het imago is minder goed, maar dat is misschien beïnvloed door vroegere tv-reeksen die helemaal niet overeenstemmen met de echte werkkraft en de inzet van de ambtenaren. Innovatie is eveneens minder goed. Onder meer de factor wetgeving scoort laag. 33 percent van de Vlamingen kent e-government niet.

52 percent van de Vlamingen denkt dat de openbare diensten discriminerend kunnen werken. Er zijn mensen die denken dat sommige dossiers sneller kunnen worden afgehandeld dan andere, maar dat stemt niet overeen met de realiteit. Het geeft te denken dat dergelijke perceptie bestaat, en die moet men proberen bij te sturen. Dat is even belangrijk als het halen van de kwaliteitsnormen zelf. Als men die normen kan halen, moet men er ook trots op zijn, en moet men ze bekend maken en zeggen dat er wel een objectieve behandeling is, dat er niet wordt gediscrimineerd en dat er op dat punt goed gescoord wordt.

Mevrouw *Linda Vissers* verklaart dat de mensen recht hebben op goede wetten en op een goed bestuur. Zij begrijpt daarom de bewering van de minister niet dat de burger geen klant van de overheid

mag zijn. Zij is van mening dat de ambtenaren ten dienste moeten staan van de burger: zij worden immers aangeworven en betaald met Vlaams belastinggeld. Hoe maakt de overheid de afweging tussen privé-belang van de individuele burgers en het belang van de samenleving in haar geheel?

Mevrouw Vissers stelt vast dat de minister de front offices wil integreren met de back offices. Hoe ziet de minister de integratie van de beleidsdomeinen met de bestuursdomeinen, rekening houdend met het streven naar de uitbouw van een elektronisch overheidsloket? Wat bedoelt hij precies met de keuze voor een meerkanalenaanpak?

De spreker is ermee akkoord dat de uitbreiding van e-government geen nieuwe bron van uitsluiting mag worden. Op welke wijze zal voldoende aandacht worden besteed aan de reorganisatie van de fysieke kanalen? Op welke wijze zal de Vlaamse overheid alle webtoepassingen toegankelijk maken voor mensen met een handicap?

Mevrouw Vissers vraagt hoeveel gebruikersbevragingen er in het verleden al werden georganiseerd? Hebben de resultaten ervan geleid tot een optimalisering van de dienstverlening? Verder wenst zij te weten waarom de ambtenaar steeds geconfronteerd moet worden met alle mogelijke contracten, charters enzovoort. Ten slotte vraagt zij of de minister meer informatie kan geven over een geplande samenwerking met het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen.

De *minister* ontkent dat hij de burger niet als een klant zou beschouwen. Hij beschouwt hem wel degelijk als een klant, maar niet op een unidimensionele manier. Het is een zaak van wederzijdse rechten en plichten. Men moet duidelijk afwegen wat algemeen belang en wat privé-belang is. De minister hoopt dat voldoende parlementsleden het algemeen belang vooropstellen en geen regeltjes willen maken om elk van de 6 miljoen burgers individueel tevreden te stellen. Men moet de mensen duidelijk maken dat de overheid niet voor privé-belangen kan instaan, maar dat ze in haar dienstverlening wel de klant voorop zal stellen.

Ten aanzien van de vraag van mevrouw Vissers waarom de ambtenaar nog eens moet worden geconfronteerd met een dienstverleningscharter, antwoordt de minister dat zo'n charter precies tegemoetkomt aan de vraag van de burger als klant.

In het charter staat immers waar de burger die een beroep doet op de overheid, recht op heeft. In dat charter wordt vermeld op welke wijze het dossier zal worden behandeld en wat de termijnen zijn. Er komt ook transparantie over wie het dossier behandelt. Een schitterend voorbeeld zijn de charters van de rechtbanken in Groot-Brittannië. Dergelijke charters zijn belangrijk in het licht van het kwaliteitsbeleid dat men wil voeren.

In 2002 waren er twee gebruikersbevestigingen en in 2003 zes. In het kader van de werkzaamheden van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie, zal Vlaanderen in 2005 een studieontwerp van een tevredenheids- en een vertrouwensbarometer uitvoeren met het oog op het verkrijgen van een veralgemeenbaar instrument. Dat is niet nieuw. Op federaal niveau bestaat reeds een kwaliteitsbarometer. Het is niet de bedoeling om culpabiliserend te werken, wel om er lering uit te trekken.

Om de ambitie van een goede overheidsdienst in de Vlaamse administratie waar te maken, zijn er volgens de heer *Hubert Brouns* nog tal van initiatieven nodig. De spreker juicht het toe dat de minister inspanningen wil leveren om de toegankelijkheid van de overheidsgebouwen te vergroten. Hiervoor zullen wel een duidelijke strategie en planning nodig zijn.

In verband met de toegankelijkheid van de overheidsgebouwen, verwijst de *minister* naar de strategie zoals uitgetekend in de huisvestingsnota. Hij zal die aan het commissiesecretariaat bezorgen.

Mevrouw *Joke Schauvliege* merkt op dat er tijdens de vorige legislatuur heel wat klachten waren over de gebruiksvriendelijkheid van de Vlaamse portaal-site. Zij informeert of de minister op dat vlak al actieplannen heeft.

Efficiëntie en doeltreffendheid van de Vlaamse overheid

Mevrouw *Linda Vissers* vraagt of er geen tegenspraak is tussen het feit dat de minister adviezen inwint en er telkens bij vermeldt dat het advies niet bindend is. Werkt het niet demotiverend voor de vertegenwoordigers van belangengroepen dat zij wel adviezen mogen geven, maar dat er geen gevolg aan zal worden gegeven, hoe waardevol hun advies ook mag zijn? Op welke wijze wil de minister een stabiele pool van kennisoverdracht creëren?

De spreker stelt vast dat de minister vele projecten wil opstarten, zoals de stichting van 'communities of practice', interactieve kennisdeling, intervisie en het starten van entiteitsoverschrijdende projecten. Het wordt volgens de spreker wel allemaal wat veel, maar zij zal in de loop van de legislatuur de beleidsnota toetsen aan de realisaties.

Mevrouw Vissers verwijst naar de entiteit Interne Audit die via het auditcomité aan de Vlaamse Regering rapporteert. Hoe ziet de samenstelling van het auditcomité er uit? Hoeveel vergaderingen hebben er plaatsgevonden tijdens de jaren 2002 en 2003?

Mevrouw Vissers stelt vast dat de minister bij de aanschaf van nieuwe voertuigen wil nagaan of die in eigendom of in leasing worden verworven. Overweegt de minister om het onderhoud bij aankoop door merkgaragisten te laten uitvoeren of door het oprichten van een centrale dienst van de Vlaamse Gemeenschap?

Wat de samenstelling van het auditcomité betreft, stelt de *minister* dat professor De Samblanckx de voorzitter is en dat er drie onafhankelijke leden zijn, mevrouw Vanden Berghe, die ontslagnemend is, de heer Van Passel en mevrouw Willekens. Er zijn leden aangeduid door de regering, de minister van Bestuurszaken en de minister van Begroting. De voorzitter van het college van secretarissen-generaal is ook lid. Het auditcomité komt vier maal per jaar ad hoc bijeen. De rol ervan is het vastleggen van de strategie van de Interne Audit en het garanderen van de controle op de werking. Het auditcomité waakt over de onafhankelijkheid en geeft adviezen aan de Vlaamse Regering op basis van de audits.

De minister begrijpt de stelling niet dat men een advies denigrerend zou behandelen of niet ernstig zou nemen door te stellen dat het niet bindend is. Er is advies en er zijn adviesraden, maar de politieke wereld zal uiteindelijk beslissen. De participatie bestaat uit advies en overleg. De minister stelt dat er geen meerderheid zal worden gevonden die wil dat het middenveld vanaf nu de politieke beslissingen neemt. Als mevrouw Vissers dat wenst, moet de Vlaams Belang-fractie maar wetgevende initiatieven indienen om de adviesraden en de deskundigen beslissingsmacht te geven.

De minister verklaart dat de administratie tot de bevinding is gekomen dat de aankoop van auto's

goedkoper uitkomt. Momenteel zijn de middelen daartoe niet voorhanden, en dus probeert men te werken aan een evenwicht en een geleidelijke verschuiving. De vraag of het onderhoud in de merkgarages zal gebeuren, komt de minister eigenaardig over in het perspectief van een beleidsnota. Hij suggereert daar later nog eens een vraag over te stellen.

De minister weet nog niet precies hoe hij de pool van ICT-mensen concreet zal uitwerken. Voorlopig gaat het nog om een idee in de beleidsnota dat het overwegen waard is. Op federaal vlak blijkt het bijzonder moeilijk om die mensen in dienst te houden. Het gaat om hooggekwalificeerde mensen die in de privé-sector een veel hogere verloning kunnen krijgen. Het idee leeft om de strategische kennis in huis te houden. Voor supergespecialiseerde zaken moet een beroep worden gedaan op derden, maar de overheid moet ervoor zorgen dat de strategische kennis voor de kerntaken in huis blijft. Dat is althans de bedoeling. Het is niet zeker dat men in dat opzet zal slagen, want het is ook een kwestie van centen.

Vlaamse overheid als werkgever

Mevrouw *Linda Vissers* stelt vast dat de Vlaamse Regering niet kiest voor positieve discriminatie of quota: de geschiktheid van de kandidaat staat voorop. Wat is echter het verschil tussen niet kiezen voor positieve discriminatie of rekening houden met reële ondervertegenwoordiging, vooral omdat bij gelijke kwalificatie van kandidaten de voorkeur zal uitgaan naar de kandidaat van het ondervertegenwoordigde geslacht?

De spreker juicht het toe dat de minister opteert voor een positief arbeidsklimaat en dat hij grensoverschrijdend gedrag wil weren. Hoe zal hij grensoverschrijdend gedrag opsporen? Worden daartoe ambtenaren aangesteld en/of camera's geïnstalleerd?

De *minister* verklaart geenszins van plan te zijn om camera's te plaatsen om grensoverschrijdend gedrag op te sporen. Hij begrijpt overigens niet goed wat de bedoeling van die vraag is.

Mevrouw *Vissers* stelt vast dat de personeelste-vredenheid zal worden gemeten. Werd er in het verleden nooit gepeild naar de betrokkenheid van de medewerkers? Hoe ziet de minister de realisatie van een innovatieprijs?

Mevrouw *Visser*s merkt nog op dat de minister kwaliteit wil verlonen en belonen met voldoende perspectieven voor loopbaanmogelijkheden. Hoe kan het personeel beter gemotiveerd worden als nu reeds wordt meegedeeld dat het onmogelijk is tijdens deze regeerperiode het voorziene beloningsbeleid uit te werken?

De heer *Hubert Brouns* stelt vast dat de Vlaamse overheid zich sterk wil profileren als een moderne werkgever. Daartoe wil de minister onder meer het telewerken stimuleren. Hoeveel mensen doen nu reeds aan telewerk binnen de Vlaamse overheid? Staat het personeel daarvoor open? Kan het personeel indien nodig worden gestimuleerd?

Mevrouw *Patricia Ceysens* is blij dat de minister de voordelen van telewerken inziet. Het is heel moeilijk geweest om het project 'Anders werken', waartoe telewerk behoorde, ingang te doen vinden in andere administraties dan AZF. Vorig jaar hebben 150 mensen deelgenomen aan dat project, wat uiteindelijk een heel beperkte groep is. Bovendien moet een stuk menselijke hardnekkigheid en gewoonte worden overwonnen. De spreker is er ten volle van overtuigd dat met telewerk heel wat kan worden uitgespaard. Er moet echter wel een mentaliteitswijziging komen. Een dergelijke manier van werken vraagt immers heel wat vertrouwen in mensen en een sterke discipline.

De *minister* bevestigt dat de cijfers over telewerk van mevrouw *Ceysens* correct zijn. Het zijn de meest recente cijfers, die van 2002 dateren.

Mevrouw *Ceysens* verwijst naar de innovatieprijs die bedoeld is om de creativiteit van de medewerkers maximaal te benutten. De VLD-fractie is zelf ook bezig met dit thema. De spreker meent dat het nuttig kan zijn om daarover een hoorzitting te organiseren.

Mevrouw *Ceysens* verwijst in dit verband naar het venturingconcept, dat op gang is getrokken door Fortis. Dat concept is bekend in de privé-sector en het vindt nu ook ingang in grote bedrijven als Philips, Renault, Solvay, enzovoort. Op basis van dat concept is men er in geslaagd te werken aan een echt ondernemerschap, waarbij sommige werknemers echte ondernemers worden en ervoor kiezen om zelfstandig ondernemer te worden. Er leven heel wat talenten aan de basis, maar die worden jammer genoeg niet altijd ontdekt. Als ze toch wor-

den ontdekt, moeten ze bovendien goed worden gecoacht om de gewenste output te verkrijgen.

Aangezien bedrijven zich bewegen in een competitieve omgeving, moeten ze op zoek gaan naar nieuwe competitieve elementen. Vanuit die overlevingsdrang is het venturingconcept ontstaan. Bij een overheidsdienst is die drang weliswaar minder sterk aanwezig. Bij venturing is het van groot belang dat er een voldoende schaal is. Vlaanderen heeft een uitgebreid overheidsapparaat. In de ministeries werken ongeveer 14.000 mensen, bij de VOI's 28.000 mensen, bij de wetenschappelijke instellingen 600 mensen, en bij de diensten voor afzonderlijk beheer ruim 1.000 mensen. Het gaat in totaal dus om 43.600 mensen. De VLD-fractie vindt in dit verband dat de wervingsstop een goede keuze is. De Vlaamse administratie kan immers niet blijven groeien.

Er is duidelijk een schaal aanwezig binnen de Vlaamse administratie, die dan ook een prima omgeving is om te werken aan innovatie en venturing. Venturing heeft vooral te maken met vertrouwen. Een bedrijf dat een venturingconcept implementeert, wil de diverse talenten van zijn werknemers ontdekken, coachen en begeleiden. Het gaat om een lerend traject. In heel wat vakbladen zijn er intussen getuigenissen ter zake gepubliceerd. Venturing leidt tot het geloof in de kwaliteit van mensen. Het brengt het beste in de mensen naar boven. Mevrouw Ceysens is ervan overtuigd dat venturing zal leiden tot een ideeëngeneratie. Daardoor zullen er ongetwijfeld nieuwe oplossingen worden gevonden voor beleidsproblemen. Inzake de doorstromingsmogelijkheden zijn er heel wat opportuniteiten.

De VLD-fractie vraagt uitdrukkelijk dat de overheid de hindernissen wegwerkt waardoor sommige werknemers zich vandaag nog afgeremd voelen. Heel vaak begint zelfstandig ondernemerschap in een bijberoep. Dat wordt vandaag gedoogd binnen de Vlaamse administratie, maar venturing zou actiever moeten worden gecoacht, tot en met de stap naar het zelfstandig ondernemerschap.

Aangezien het om een nieuw concept gaat, lijkt het mevrouw Ceysens aangewezen om daarover met de privé-sector, vakbondsafgevaardigden en de administratie een hoorzitting te organiseren.

De minister verklaart het voorstel van een hoorzitting over het venturing-model van Fortis te steu-

nen. Het gaat daar wel om een privé-onderneming, en men moet nagaan in hoeverre dat model toepasbaar is op een overheidsadministratie.

De heer *Norbert De Batselier* merkt op dat men de wervingsprocedure wil moderniseren. Die kan inderdaad geleidelijk en bijkomend worden bijgestuurd. Maar de spreker zou andere prioriteiten leggen. Het probleem ligt niet bij de werving, maar bij het ambtelijk statuut zelf en de tuchtprocedure. Dat geldt ook voor de gemeenten. Dat statuut en die procedures zijn immers zo ongelooflijk complex dat men er moeilijk mee kan werken. Er moeten meer mogelijkheden zijn om te flexibiliseren en te versoepelen. Het is veel belangrijker om dat te moderniseren want de werving is vandaag al sterk gemoderniseerd. Wat die andere elementen betreft, moet men ervoor zorgen dat Vlaanderen daarvoor bevoegd wordt.

Mobiliteit tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen

De heer *Marnic De Meulemeester* verwijst naar de mogelijkheid van mobiliteit tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Op Vlaams vlak is een operatie bezig waarbij contractuelen met 10 jaar ervaring statutair ambtenaar kunnen worden. In de beleidsnota staat dat de minister een uniforme rechtspositie wil invoeren voor het lokaal personeel, vertrekkend van de contractuele tewerkstelling. Op Vlaams en lokaal vlak zijn daardoor twee tegengestelde evoluties aan de gang. Hoe wenst de minister die evoluties met elkaar te verzoenen?

De heer *Dany Vandenbossche* merkt op dat er al jaren een discussie wordt gevoerd over de statutaire bepalingen voor gemeentepersoneel, provinciepersoneel, Vlaams overheidspersoneel en federaal overheidspersoneel. Men is er echter nog steeds niet in geslaagd een vorm van mobiliteit tussen al deze besturen te verwezenlijken. De heer Vandenbossche legt de link met de wervingsstop. Een wervingsstop is trouwens niet nieuw; steden zoals Gent voeren ook een wervingsstop in. De vraag is of de diverse overheden bij dergelijke operaties niet beter bij elkaar gaan zitten om over de statuten te overleggen. Zo liepen de statutaire bepalingen voor het gemeentepersoneel – het zogenaamde statuut-Kelchtermans – bijna gelijk met die van het personeel van de Vlaamse administratie. Is dit niet een van de mogelijkheden om de wervingsstop op een andere manier te vertalen?

De *minister* vindt de verticale mobiliteit tussen de gemeenten en de Vlaamse overheid een zeer moeilijk punt. De beleidsnota is op dat vlak niet heel concreet; er zal op dit terrein nog veel studiewerk nodig zijn. Het zou wenselijk zijn dat Vlaanderen de volledige bevoegdheid krijgt op dit punt, zodat men kan zoeken naar mogelijkheden voor verticale mobiliteit.

Integriteitsbeleid

De heer *Hubert Brouns* staat achter de uitwerking van een sterk integriteitsbeleid. Dat is essentieel om het vertrouwen in de overheid te handhaven. De minister kondigt in dat kader een hele reeks maatregelen aan. Beschikt de minister over goede instrumenten om de integriteit van de ambtenaren te meten, en welke zijn dat desgevallend?

De heer *Norbert De Batselier* vindt dat deze beleidsnota veel goede intenties bevat, maar de overheid moet prioriteiten stellen. Hij verwijst bijvoorbeeld naar de interne audit en controle waarover al veel studiewerk is verricht. Het gaat om een belangrijk instrument wat het financiële betreft. De spreker vindt dit veel belangrijker dan de integriteitscontrole. Dat is immers een vaag begrip, dat bij sommigen een nieuwe hype aan het worden is. Nergens wordt duidelijk hoe men 'integriteit' in de praktijk moet meten. Het zou neerkomen op het meegeven van waarden. De overheid kan ambtenaren zeggen dat ze integer moeten zijn – dat zal ook wel ergens in een charter staan – maar uiteindelijk schiet men daar weinig mee op. Daarentegen weet men precies wat men mag verwachten van een interne audit en controle. Des te beter die audit en die controle zijn, des te integerder de ambtenaren zullen zijn, want ze worden gecontroleerd. De spreker geeft de voorkeur aan dergelijke meetbare instrumenten.

De *minister* erkent dat het integriteitsbeleid niet kan worden gemeten op basis van streefcijfers, maar er kan wel worden gewerkt met codes. Deze vorm van beleid is Angelsaksisch en komt vooral in Canada en Australië voor. In de stad Antwerpen wordt er nu werk van gemaakt en in Nederland bestaat het al langer. Een integriteitsbeleid biedt een houvast aan de ambtenaren. Zij vragen zich soms af wat mag en wat niet of hoe ver ze mogen gaan. Het is de bedoeling om gedragsregels op te stellen. Het gaat om waarden, die wel moeilijker meetbaar zijn.

Uitbouw Vlaamse administratieve centra in de provinciehoofdsteden

De heer *Hubert Brouns* merkt op dat de jongste jaren heel wat aandacht werd besteed aan de uitbouw van Vlaamse administratieve centra in de provinciehoofdsteden. Daarover is niet veel terug te vinden in de beleidsnota. Wordt dat beleid voortgezet, of wordt er opnieuw gecentraliseerd? In welke mate steunt de minister de strategie waarbij gebouwen die een bepaalde overheid zelf heeft gebouwd, worden verkocht om daarna terug te worden gehuurd? De spreker denkt hierbij aan het Vlaams Administratief Centrum in Hasselt. De stad Hasselt zou dat willen kopen om het daarna terug te verhuren aan de Vlaamse overheid. De koper doet hierbij volgens de heer Brouns een goede en de verkoper een slechte zaak. Is dat de strategie die de Vlaamse overheid wil volgen?

De *minister* antwoordt dat de administratieve decentralisatie voorlopig stilligt, gelet op de budgettaire beperkingen. De verkoop van gebouwen door de overheid is eveneens een gevolg van de beslissing om bepaalde budgettaire normen te halen. Het gaat overigens niet steeds over slechte operaties. De regering heeft de beslissing solidair genomen, en de minister verdedigt de beslissing als lid van dat collegiaal orgaan.

Vlaanderen in relatie tot de lokale besturen

De heer *Marnic De Meulemeester* vindt dat men de regeldrift van de Vlaamse administratie ten aanzien van de steden en gemeenten zoveel mogelijk moet beperken. Steden en gemeenten ervaren immers een overlast door alle plannen die te verwerken krijgen. Ze moeten daar bijkomend personeel voor aanwerven.

De heer *Dany Vandenbossche* merkt op dat er in diverse commissies werd gepraat over de vermindering van de planlast. De neiging bestaat om heel veel planlast op te leggen aan de lokale besturen. Als via de Vlaamse administratie planlast wordt opgelegd aan de gemeentebesturen, heeft dat veel eer te maken met de wijze waarop het toezicht in onze overheidsopbouw wordt georganiseerd. Deze opmerking is eigenlijk eerder bestemd voor de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur.

De heer *Kris Van Dijck* vindt de klemtoon op de relatie met de lokale besturen heel belangrijk. De burger komt daar het meest in contact met de overheid. Het éénloketgegeven moet worden verankerd bij de steden en gemeenten.

Wat de dienstverlening bij de steden en gemeenten betreft, wil de *minister* twee klemtonen leggen in samenwerking met de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur. De gemeente als eerste aanspreekpunt is heel belangrijk. Een tweede klemtoon, en die heeft betrekking op diverse vakministers, hangt samen met het uitgangspunt in het regeerakkoord van de autonomie van de gemeenten. Het is de bedoeling de bevoegding, de betutteling en de overregulering zoveel mogelijk terug te schroeven. Op die manier kunnen de gemeenten niet meer klagen dat hun ambtenaren de helft van de tijd bezig zijn met uitschrijven van een planning en de andere helft met het rapporteren over het voorbije jaar.

Vlaanderen in relatie tot het buitenland

Wat de samenwerking met andere staten en regio's betreft, vindt de heer *Kris Van Dijck* dat Vlaanderen het op veel vlakken goed doet. Er zijn andere regio's in Europa die heel wat van Vlaanderen kunnen leren, in de zin van samenwerken in samspraak. De spreker was recent nog in Kosovo, waar Vlaamse ambtenaren actief zijn. Er bestaan afspraken voor wederzijdse uitwisseling van ambtenaren om kennis over te dragen. Dat is een manier om onder de kerktoeren vandaan te komen. Sommigen vragen zich af of Vlaanderen wel in contact moet treden met andere regio's in Europa want Vlaanderen is maar zo'n kleine regio. De spreker is er echter van overtuigd dat Vlaanderen Europa en de wereld gerust tegemoet kan treden.

De *minister* antwoordt dat Vlaanderen zijn know-how en expertise kan aanbieden aan landen in Midden-Europa. Maar ook landen in ontwikkeling, zoals Zuid-Afrika, doen een beroep op Vlaanderen voor de overdracht van kennis en voor opleiding, onder andere inzake management.

De heer *Johan Sauwens* verklaart bekommerd te zijn over de positie van Vlaanderen in het buitenland. Vlaanderen moet zich veel beter organiseren ten opzichte van de Europese Commissie. Staatjes zoals Litouwen en Slovenië zijn veel sterkere lobbynetwerken in de EU aan het uitbouwen dan Vlaanderen. Hoe rijmt de minister dat met de wervingsstop?

Volgens de heer *Norbert De Batselier* is de band met Europa de zwakke schakel binnen de Vlaamse administratie. Deelstaten met minder bevoegdheden dan Vlaanderen, zoals de Duitse Länder, zijn hier in Brussel vertegenwoordigd door 40 mensen die met niets anders bezig zijn dan met het volgen van de Europese Unie. Vlaanderen schiet hier schromelijk tekort, hoewel de Europese instellingen toch in Brussel zetelen. Men zegt altijd hoe schitterend het is dat de Europese instellingen in Brussel aanwezig zijn, maar misschien zou men beter geïnformeerd zijn als men in Moskou zat. De spreker vindt dat een probleem en hij hoopt dat dit soort zaken buiten de wervingsstop valt. Hij ziet immers niet in hoe men deze prioriteit alleen maar met verschuivingen kan realiseren.

De *minister* gaat akkoord met de tussenkomst van de heer De Batselier. De West-Midlands uit Groot-Brittannië bijvoorbeeld hebben een vertegenwoordiging in Brussel van 15 VTE, hoewel het niet eens een regio is met een eigen parlement en regering. Vlaanderen daarentegen is niet vertegenwoordigd. Was de hoofdstad van Europa niet Brussel geweest, dan was er allicht wel een eigen Vlaamse vertegenwoordiging geweest. Omdat de regering, het parlement en de administratie in Brussel is gevestigd, gaat men ervan uit dat men voldoende aanwezig is. Naar het aanvoelen van de minister is dat niet zo. De minister merkt op dat Vlaanderen wel een vertegenwoordiging heeft bij de Belgische permanente vertegenwoordiging, maar men beschikt niet over een eigen regiobureau dat pro-actief de Europese regelgeving opvolgt. Er moet vandaar een dergelijk regionaal bureau komen. Die bekommernis staat ook in het regeerakkoord en in de begroting is een – weliswaar nog bescheiden – krediet uitgetrokken om de vertegenwoordiging uit te bouwen. De minister neemt aan dat er vanaf 2007 ook daarvoor bijkomende kredieten zullen zijn.

De minister stelt nog dat het Vlaams Parlement zal betrokken worden bij de nieuwe Europese Grondwet. Het parlement zal om zijn mening worden gevraagd over de compatibiliteit met het subsidiariteitsbeginsel. In de Belgische federale context moeten ook de deelstaten zich daarover kunnen uitspreken. Dat is wellicht een thema voor de commissie bevoegd voor Europese Aangelegenheden, maar desgewenst wil de minister ook in deze commissie dieper op dat onderwerp ingaan.

III. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005 (bevoegdheid Bestuurszaken van minister Bourgeois) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 10 stemmen tegen 4.

De verslaggever,

Joke
SCHAUVLIEGE

De voorzitter,

Norbert
DE BATSELIER
